

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

GEORG BRUUN

ERNST BORCK

ELEVINDER

V. SCHÆFFERS FORLAG

KOLDING - MCMXXVI

ERNST BORCK
ELEVINDER

GEORG BRUUN

ERNST BORCK

ELEV MINDER

V. SCHÆFFERS FORLAG
KOLDING - MCMXXVI

OPLAG 500 EKSEMPLARER,
HIVORAF 400 BRINGES
I HANDELEN

V. SCHÆFFER - KOLDING

»Elevminder« er skrevet paa Grundlag af en Række, til Dels meget lange Meddelelser af Ernst Borcks tidligere Elever i »Kolding Latin- og Realskole«. Jeg har kaldt Bogen »Elevminder« for at tilkendegive, at Bogens Indhold hovedsageligt skyldes tidligere Elever, medens min egen Opgave — i Henhold til Anmodninger baade af Elever og andre — har bestaaet i at ordne Stoffet. Kun har jeg nogle Steder suppleret Elevernes Materiale med egne Erindringer. Gennem »Elevminder« vurderes Borcks Person og Gerning kun, for saa vidt som de karakteriseres af Beretningerne, og Vurderingen er Elevernes.

For Indholdets Vedkommende er Bogen altsaa væsentligt skrevet af Elever. Den er ogsaa særligt skrevet for Elever, der bedst vil genkende Borck gennem det Materiale, de selv har samlet. Dette udelukker ikke, at mange, der ikke har været Borcks Elever, men har kendt ham uden for Skolen, vil have nogen Glæde af at opfriske Mindet om ham. Derimod er det tvivlsomt, om Emnet vil kunne afvinde andre synderlig Interesse, da de mangler Billedet af hans levende Skikkelse, der for os, der har kendt ham, udgør en kostelig Ramme om selv de banaleste Ting.

En Vanskelighed har Gengivelsen af Borcks Sprog frembudt. Accenten, der gav hans Ord deres uimodstaaeligt morsomme Præg, er det umuligt at gengive paa Tryk. Hans Udtale kan kun delvis karakteriseres ved Stavningen, og denne er i de foreliggende Referater meget uensartet, idet jeg har nøjedes med enkelte Rettelser. Beretningernes Ord og Fremstilling er oftest uændret, kun undertiden forkortet.

Med Forfatterens Tilladelse er Hannibal Marcus' Jubilæumsvisse fra 1900 trykt som Tillæg.

Kolding, Oktober 1926.

GEORG BRUUN.

Kabinet. Ca. 1885.

I.

JOHAN ERNST MARIUS BORCK blev født i Rendsborg den 21. September 1833. Hans Forældre var Kommandersergeant ved første Jægerkor, Dannebrogsmænd Johan Friederik Nicolaus Borck og Hustru Marie Margrethe Johanne Christiane, født Pott. Ved Trearskrigens Udbrud var Familien bosat i Slesvig, hvis ellers Fortællingen om »Pistonnerne« (Kap. V., Nr. 2) har en historisk nøjagtig Kærne. I 1850 traadte Ernst, den Gang kun fyldt 16 Aar, ind i Hæren som Hornblæser ved 10. Bataillon, hvis Chef var Oberst Jacob Tode Ræder, og deltog i Slagene ved Isted, Mysunde og Mühlhorst. Hans Fortællinger fra den Tid er fantasirige og umulige at kontrollere, saa at de ikke kan benyttes som helt paalidelige Bidrag til en Skildring af ham. »Han har aldrig sagt, at han har staaet Model til H. P. Holsts lille Hornblæser, men ved Lejligheder plejede han at antyde, at hvis man antog noget saadant, saa vilde man nu alligevel ikke tage saa meget fejl.« Modelen var hans Bataillonskammerat, Hornblæser Dinesen. Formodentligt har Borck ved sine Antydninger kun ment, at Holst lige saa godt kunde have brugt ham, og at maaske enkelte Træk i Skildringen passede paa ham selv. At Borck i hvert Fald har været en tapper lille Hornblæser, fremgaar af en paalidelig Beretning om den kendte Veteran, afdøde Slagtermester J. P. Reimers. I Slaget ved Isted skulde denne som Fører for en lille Deling storme en af Fjenden besat Skov. Det gik i hurtigt Løb ned over en høj Kornmark, saa at Reimers ikke havde Tid til at se sig om. Da han naaede Skovbrynet, var den eneste, der var tilbage af hans Deling, den lille Hornblæser Ernst Borck. Det er

ikke udelukket, at denne Begivenhed, omdigtet gennem talrige Referater, udgør den oprindelige Kærne til den i Kapitel V. meddelte »Fra Kri'ens Tid«.

Borck avancerede hurtigt. Korporal 28. Oktober 1851, Sergeant 15. Februar 1859, Oversergeant 1. Oktober 1867, stadig ved 10. Bataillon, der havde Garnison i Fredericia. Allerede som Korporal fik han Eksersersnoren for Uddannelse af Rekrutter, hvilket den Gang var noget ret enestaaende. I 1864 deltog han blandt andet i Forsvaret af Dybbøl, hvor han blev let saaret i Skanse Nr. 3, og i Forsvaret af Als. Han skildres som en modig Soldat og en dygtig Underofficer, hvem Mandskabet holdt meget af, ogsaa fordi han uden for Tjenesten viste Omsorg og Interesse for dets private Anliggender. Foruden Hæderstegnet for 16 Aars tro Tjeneste fik han i 1867 tildelt Dannebrogsmændenes Hæderstegn.

»En Gang i Slutningen af min Skoletid«, fortæller en af Oberst Ræders Sønesønner, »da Borck havde fortalt Krigshistorier, der mest drejede sig om »Oberst Ræ'r« og hans Hest »Rekrut«, der faldt vist nok ved Mysunde, siger han til mig: »Ja, Ræ'r, ha'd din Bes'far levet, so ha'd jeg Fan'nahm' nu væ't Ob'stløtnt«. Jeg tog Meddelelsen til Efterretning som en Smule Pral, men i min Bedstefaders Erindringer læste jeg senere, at han, der døde i 1853, havde sørget for, at hans flinkeste Underofficerer blev sat i Stand til at læse til Officerer. Min Farbroder, afdøde Kontorchef Ræder, har paa min Forespørgsel meddelt mig, at det kunde lyde meget sandsynligt, at Bedstefader vilde have hjulpet Borck til at blive Officer.«

Borck blev i hvert Fald ikke Oberstlieutenant. I 1871 forlod han Hæren for at overtage en Stilling som Politibetjent af første Klasse i Odense. Den 1. Marts 1875 blev han udnævnt til Overpolitibetjent i Kolding. Denne Stilling beklædte han til sin Død, den 29. August 1900. Han blev omtrent 67 Aar gammel.

I 1876 blev Borck som Vikar Gymnastiklærer ved »Vejle Amts højere Realskole i Kolding« og overtog denne Undervisning i Overklasserne, da Amtsskolen i 1880 omdannedes til »Kolding Latin- og Realskole«. Han fratraadte den 1. December 1899.

Den 1. Marts 1900 fejrede han sit 25 Aars Jubilæum som Overpolitibetjent under stor Deltagelse fra alle Sider, og modtog ved denne Lejlighed smukke Gaver fra Byens Borgere, gamle Elever og sine Kollegaer i Politikorpset.

II.

Borck var i sin Glansperiode en lille, før, men kraftig Mand, med rank Holdning, uden at være stiv. Hans Gang var let og elastisk. Ansigtet var fyldigt, Ansigtsfarven sund, ikke mærket af Spiritus. Han blev tidlig hvidhaaret. Han havde kraftige hvide Mustacher, men Haarvæksten var tynd. Han søgte længe at dække det forreste af sin Skaldepande med nogle Haartjavser, som han strøg op fra Sidehaaret. De kaldtes af Eleverne for »Hejrefjerene« og var et Slags Barometer for hans Sindsstemning. Laa de glat og skinnende hvide over Issen, var han i Sindsligevægt; men jo mere pjuskede de var, des mere tydede de paa, at det begyndte at koge i ham.

Til daglig gik han i Jakke med en gammel guldtræsset Kasket, paa Festdage mødte han i en stramtsiddende Uniformsfrakke med blanke Messingknapper og en flunkende ny Kasket. Paa Brystet var anbragt hans tre Hæderstegn i brede Ordensbaand. Han var meget stolt over sit Sølvkors. Da en højtstaaende Embedsmand i Byen havde faaet tildelt Ridderkorset, bemærkede Borck: . . . »men ka' du si' mig, hvorfor *han* har fo't det? Det kan han mig ikke, men jeg, jeg ved mig, hvorfor jeg har fo't mit«. Det ærgrede ham, at en Kollega, en Mand fra Skelskør, hvis ene Skulder sad noget højere end den anden, i Halvfems-erne fik overrakt Sølvkorset af Borgmester Schjørring i det samlede Politikorps' Nærværelse, og at han efter Borgmesterens Tale tog Ordet for at udtale sin Tak. Denne Skidtvigtighed af »Skelskør Overværk« dadlede Borck stærkt i sin Omtale af Episoden. Han blev vred, naar nogen forsøgte at drille ham med hans Hæderstegn. En Gang sagde han til en Kollega, der lidt spydigt betragtede og pillede ved Dekorationerne: »Det blænder s'gu i Øjnene, lille Ven«.

Som forhenværende Militær var Borck stærkt kongeligsindet og begejstret for Forsvarssagen. Som Motto under sit Billede kunde han have sat: »For Konge og Fædreland«, og han søgte ved enhver Lejlighed at indprente sine Elever den største Respekt for disse to Begreber. At dø for Fædrelandet var efter hans Opfattelse den skønneste Død, den eneste »hederfulde« Død. Trods hyppig Brug af de to Eder — han brugte sjældent andre — Fan'nahm' og s'gu — og Yndlingsskældsordet »Satan til Dreng« var Borck ikke nogen irreligiøs Natur. Ved mange Lejligheder sporede man en sand og dyb Understrøm af Ærbødighed for Gud og Kirken. Som Overbetjent taalte han ikke Spektakel eller Uorden af nogen Art i Nærheden af »Guds Hus«, som han altid udtrykte sig. Som den praktiske Mand han var, afgjorde han ofte Uordener af særligt oprørende Art ved at idømme en Krone i Mulkt, der udbetaltes paa Stedet.

Efter hver Konfirmation formanede han sine Drengene til at gøre deres Forældre og deres gamle Lærer Ære. Da en Elev en Gang spurgte ham, om han ikke troede, at Vorherre var vred paa ham, fordi han sagde Fan'nahm', svarede Borck — og han har sikkert ment det alvorligt: — »Vor Herre ta'r det sg'u ikke saa nøje, fordi man en Gang imellem sætter en Trumf paa«. Paa sit Sygeleje vendte han paa en rørende Maade sine Tanker mod Gud under de stærke Smerteanfald: »Min Gud, min Gud, hvad har jeg dog gjort Dig?« for saa i næste Øjeblik, naar Smerterne hørte op, at vinde sin Selvtillid tilbage: »Jeg har vist alligevel ingen Ting gjort«.

Borck var en forstaaende Ven af de smaa i Samfundet. Bag hans tilsyneladende bryske Væsen skjulte sig et varmt Hjerte. Mangen Stymper, der var kommet i et skævt Forhold til Samfundet, har Borck været med til at støtte. Ved Jubilæet i 1900 fremhævede Borgmester Schjørring denne Side i Borcks Virksomhed: »Mange Gange er Børn og unge Mennesker reddet for Tiltale og Straf ved Borcks Hjælp. De har faaet deres Straf i Hjemmet eller er sendt til en Opdragelsesanstalt og derved hjulpet frem paa en anden Vej«.

Ligeledes kom denne Medfølelse stærkt frem over for

fattige Børn. Borck elskede Børn, og der er mange Fortællinger om hans Venlighed og Godhed over for disse.

Nogle faa af dem skal anføres.

Paa Kærlighedsstien mødte han en Dag et Par fattige Smaadrenge, hver med en stor Dragt Brænde paa Ryggen. Borck, som straks tænkte sig Muligheden af, at Brændet var opsamlet i »Marielund«, hvor der ikke maatte samles Kvas, spurgte i en barsk Tone, hvor de kom fra. Da det ikke var fra Marielund, spurgte Borck videre, om det kneb for Far og Mor derhjemme. Og da Svaret var bekræftende, puttede han et Pengestykke i den ene Drengs Haand, idet han meget bestemt sagde: »Den gi'r du mig din Mor! Men« — og her blev Tonen helt frygtindgydende — »Gud naade din arme Dreng, gi'r du mig ikke din Mor den! Jeg kommer i Morgen og hører ad«.

Der sad paa en Fortovsflise en lille Pige og legede. Borck kom forbi, og, — Barnet skulde jo ikke sidde der og spærre Trafikken — buldrede løs med det meget naturlige Resultat, at Ungen stak i at tude. Borck blev helt betuttet. Det var jo slet ikke Meningen. Saa halede han sin Pung frem og sagde: »Her har du mig en To-ør, men græ'e saa ikke mer'«.

Det var ikke altid, at en Toøre slog til. En Vinterdag, da Borck passerede Østergade, saa han en fattig Dreng staa betaget foran Isenkremmer Thaysens Skøjteudstilling. Borck gik hen og spurgte Drengen, hvorfor han ikke var nede paa Slotssøen for at løbe paa Skøjter? »Jeg har ingen Skøjter«, svarede Drengen. Borck tog ham saa med ind i Butikken og købte, trods sin beskedne Indtægt, et Par Skøjter til ham: »Sodan ska' maj flinke Gimnstikere ha'«.

Han var Typen paa den forhenværende Underofficer. Det militære var det centrale i hans Væsen. Det prægede hans Holdning, hans højrstede, noget brøsig Tale, hans Kommandofor i Gymnastiktimerne, hans drastiske Krigshistorier og hans med Eder spækkede historiske Foredrag. Hans holstenske Oprindelse sporedes stærkt i hans Sprog. Det tyske *mir* var omsat til *mig* og *mig* indgik i Borcks Tale i de mest vanvittige Forbindelser. Han havde en udtalt Tilbøjelighed til Sløjfning af Vokaler og Konsonanter, saa at adskillige Ord i hans Sprog antog helt forvredne

Former. Fremmedord mishandlede han ganske ubekymret. Fra Rekrutskolen medbragte han nogle militære Slangudtryk, som han anvendte med særlig Forkærlighed, f. Eks. »Ronkedorer« i Betydning umulige Gymnastikelever. Af hans Udsagnsord var de bedst kendte »nivellere« og »dangedere«, som kunde betyde de mest forskellige Ting, og som han brugte i Tide og Utide, mest det sidste.

Alt dette prægede hans Beretninger om Nationens og hans egne store »Hedersdage«. De to Ting faldt let sammen, idet han særligt yndede Beretninger om de »Hedersdage«, da han selv var med. Skønt han altid omtalte sine militære Foresatte paa den smukkeste Maade, glemte han aldrig at tage sig selv med. Han var i Besiddelse af en Selvtillid, der oftest virkede komisk. Da Borck en Minde dag fortalte om Preussernes Overgang til Als, sluttede han — efter en kraftig Kritik af »Rolf Krake«s Passivitet i Vemmingbund — Beretningen saaledes: »Nej, ser I Børn, havde jeg mig været den russiske Kejser, saa . . .«. Betegnende for denne Side af hans Karakter er ogsaa hans, flere Gange gentagne, Sammenligning af sig selv med Marechal Mac Mahon. Et Replikskifte refereres saaledes: Modtageren af Borcks Billede i Kabinet: »Det er et dejligt Billede«. Borck, idet han anbringer Tommelfingeren i Vestegabet: »Ja ikke sandt — Mac Máhon (Tonen paa a) — hva'!«

I Forretningsanliggender kom han ikke helt sjældent til København, i Særdeleshed naar en farlig Fange under Bevogtning skulde afleveres til Politiet der. »For ser Du, Emil, ham her maatte jeg selv af Sted med. Han er nemlig flere Gange stukket af fra de andre Hallunker« — her mente Borck aabenbart sine Kollegaer i Kolding — »saa ham Schjørring syntes, det var bedst, jeg selv rejste med ham«. Det maa have været paa en saadan Rejse, at hans berømte Møde med Kronprinsen fandt Sted (Kap. V.) Det er et smukt Træk hos Borck, at han paa disse Rejser kunde faa Tid til at finde sine gamle Dreng, naar de laa inde som værnepligtige, og lægge et godt Ord ind for dem hos »gamle Krigskammerater«, der var Underofficerer paa Kaserneerne.

At Borck var en Ynder af Spiritus, var noget alle vidste,

men det blev betragtet som saa selvfølgeligt, at næsten ingen tog Forargelse deraf. Han drak sig aldrig fuld. Han nøjedes med at pimpe, et Glas Vin eller en Snaps her, en Bajer et andet Sted, sikkert oftest gratis. Naar han var med paa Latinskolens Udflugter til Skove i Nærheden af Vejle, Fredericia og Middelfart, var det et fast Forhold, at han »skulde ind og træffe en Mand i Byen«, og naar han kom tilbage, var han kendeligt oplivet. Paa den nordre Side af Havnen laa i Halvfemserne et Grananlæg med en hyggelig lille Bod med Udskænkning og Borde foran paa en aaben Plads. Naar en Klasse paa sin March til Badeanstalten ved Havnens Udløb var naaet saa langt, sagde han regelmæssigt: »Gaa mig i Forvejen, Børn. Jeg skal mig ind og ha' en Snaps og en Bid Brød«. Den samme Sult og Tørst indfandt sig ofte i Halvfemserne, naar Borck foretog en Marchtur med Eleverne og naaede til Alhambra. Det kunde en enkelt Gang, særligt i Slutningen af Halvfemserne, ske, at han mødte paa Skolen i en Tilstand, der lod Eleverne forstaa, at han ikke var helt ædru, og at Gymnastikholdet i den Anledning under Anstandsmarchen i Salen marcherede under mumlende Fremsigelse af Ordene: »En Oversergeant kan gammel blive, og holde sig ved Øl i Live«. Det var ved en saadan Lejlighed, at en Gymnasiast fik Medhold hos Borck i sin Paastand om, at Kakkelovnen dinglede, men kort efter en ordentlig Lussing og en drøj Tiltale, da han drev Spasen saa vidt, at han ogsaa vilde have Borck med paa, at Klatrestangen dinglede.

Borcks Hustru var født Anna Bolette Dorthea Thurnam. Der er en Beretning af en tidligere Elev om et Besøg i Huset, hvoraf det skulde fremgaa, at den myndige Borck hjemme stod slemt under Tøffelen. Beretningen er i hvert Fald af tvivlsom Værdi, da Referatet lader Borck kalde sin Hustru »lille Caroline«. Ægteskabet var barnløst. Vistnok i Firserne adopterede Ægtefællerne en lille Pige »Ernestine«. Borck elskede Ernestine og søgte at faa Eleverne til at interessere sig for hans Adoptivbarn. »Imorgen skal alle Bondedrengene ha' Æbler med til Eenstine« var en Ordre, som endnu mindes med Jubel. Da Ernestine voksede til, brugte Borck stærke Ord om hendes Skønhed. »Hun bli'r maj s'gu en ren Venus«. Det lykkedes ham dog ikke

at overbevise Drengene herom. Paa Skole- og Afdansningsballerne var Ernestine absolut ikke omsværmet, saa at Boreck maatte tage sin Tilflugt til Bestikkelser: »Her, lille Gustav, har du mig en Tiøre; gaa saa hen og dans en Dans med Eenstine«.

III.

Ved Borecks 25 Aars Jubilæum udtalte hans Overordnede sig med megen Anerkendelse om hans Embedsvirkosomhed som Politimand. Han blev rost ikke blot for Raskhed og Resoluthed, naar det gjaldt at optræde som Ordenshaandhæver over for Urostiftere og Forbrydere, men ogsaa for sin Orden, Punktlighed og Nøjagtighed paa Kontoret. I adskillige af Landets Blade blev han omtalt som »en velkendt Politimand«. En tidligere Elev fortæller, at da han besøgte Boreck i 1900 paa »Frederiks Hospital« i København, viste Boreck ham en større Rulle Avisudklip. Paa Forespørgsel om, hvad det var, svarede Boreck: »Det, min Dreng, er hederlig Omtale i Anledning af mit Jubilæum. Les det!«

Det ligger udenfor »Elevminder«s Opgave at give en Vurdering af Boreck som Politibetjent og Opdager. Dette maatte gøres af en Politimand paa Grundlag af Borecks Rapporter og Kontorets Protokoller. Det var paa Grund af Mandens Ejendommeligheder, hans Sprog, hans tyskfarvede Jargon, hans ubegrænsede Selvtillid og lejlighedsvis Pral uundgaaeligt, at der ofte kom til at hvile et komisk Skær over hans Optræden som Overbetjent, og at Dommen maatte blive overfladisk, fordi man fæstede sin Opmærksomhed paa disse ydre Træk uden at kende Resultaterne.

Denne Opfattelse har ogsaa faaet Udtryk i de Skildringer paa Vers og Prosa, der findes om Boreck. I Slutningen af Firserne kendtes i Kolding en populær Gadeviser, hvis første Vers lød saaledes:

Midt paa Klostergade var der vældig Sjøv,
Paa en stor Tornyre sad en Dreng og sov.
Men saa kom La' maj, Tju!!
Vil du ruppe dig, Tju!! o. s. v.

Bedre kendt er Versene i Hannibal Marcus' Jubilæums-
sang fra 1900, skønt spøgefulde, ikke uden Anerkendelse.

Tyve Aar han havde tjent,
Blev saa Politibetjent,
Først paa Fyn og siden her,
Hvor vi alle fik ham kjær.

Mangen lille Gadedreng
Sendte pænt han hjem i Seng,
Og blev der gjort no'et forkert,
Straks fik Borek det „nivellert“.

Selv den værste Tyveknægt
Snart for ham fik stor Respekt,
Sagerne han frygted' ej,
Men sa' blot: „La bare mig“!

At ej alle blev sat fast,
Bør ej lægges Borek til Last.
Slap en Tyveknægt af Vejen,
Saa var Skylden Knægtens egen.

* * *

Gid endnu vi længe maa
Under Ernstes Opsyn staa.
Er fredsommeligt vort Sind,
Putter han os aldrig ind.

I Jens Skyttes Fortælling »Et Uvejr« optræder en Land-
politibetjent, der taler med holstensk Accent og dummer
sig som Opdager. Adskillige af Udtrykkene lader formode,
at der her er givet et karikeret Portræt af Ernst Borek.

Der var i hvert Fald een Gruppe af Byens Befolkning,
som nærrede Respekt for Borek. Det var Gadens Dreng.
Kom han til Syne paa Gaden, var det ikke ualmindeligt,
at Drengene ganske umotiveret tog Flugten. En fornøjelig
Historie fortælles om to Fyre, der drejer om et Gadehjørne
og opdager en guldtræsset Kasket oppe i den anden Ende
af Gaden. Fluks gør de omkring og tager Flugten. Den
ene besinder sig dog og vender tilbage til Hjørnet, hvorfra
han forsigtigt kigger op ad Gaden, hvorefter han triumf-
erende raaber til sin Kammerat: »Aa, Skidt, det er et andet
end æ Bormester«. Eksemplet viser, at blandt Gadens
Dreng rangerede Borek over den øverste Politimyndighed.

Det var ikke blot Gadens Dreng, der nærrede en panisk Skræk for Borek. Ogsaa i Familierne fandt denne Følelse Udtryk. »Jeg ved«, hedder det i en Beretning, »at ligesom man i svundne Tider truede uartige Børn med Torden-skjold, saaledes truede man dem i min Tid med »Politi Borek«. I Overensstemmelse hermed skriver en anden tidligere Elev: »Jeg husker, at jeg var bange for ham, vel nok især paa Grund af hans barske, martialske Ydre og hans kraftige Røst, som jeg hørte, naar han ved Tilraab tværs over Gaden ordnede mindre Uregelmæssigheder, f. Eks. ved at sende »Gadedreng« hjem med Ordren: »Nu gaar du hjem, Peter!« eller lignende Ordre, der uvægerligt blev respekterede. . . . Jeg tror ogsaa, at jeg af Tjenestepigerne i mit Hjem maa være blevet skræmmet med Boreks frygtelige Navn. Jeg var, som sagt, i hvert Fald bange for ham og husker f. Eks., at jeg som lille Dreng ikke turde gaa op til Dyrskuerne paa Staldgaarden, skønt det var en af de største aarlige Forlystelser, fordi jeg vidste, at Borek var deroppe«.

Blandt Gadens Børn havde han mange Navne: »Politi Borek«, »Polle Borek«, »Polle la' maj«, »La' bare maj«. Hans virkelige Betegnelse, »Overbetjent Borek«, brugtes aldrig. De mest brugte Benævnelser var »Politi Borek«, udtalt med tonløst »Politi«, og »La' bare maj«. Det sidste Øgenavn, der trængte igennem og ogsaa ofte anvendtes af Voksne i deres mere gemytlige Omtale af Borek, stammede fra, at Borek ved enhver Lejlighed, naar han skulde ordne eller »nivellere« en Sag, indledede sin Optræden med disse tre Ord. De, der var til Stede ved Jubilæumsfesten i 1900, vil mindes, hvilken jublende Latter det fremkaldte, da Borgmester Schjørring begyndte sin Tale for Borek med »La' bare maj!«

Pragfuld var Borek at skue, naar han »førte an« i Spidsen for en stor Begravelse, iført sin fineste Uniform, prydet med samtlige Dekorationer i brede Ordensbaand. Med passende Mellemlum vendte han sig om og gik nogle faa Skridt baglæns, idet han med en Generals Mine mønstrede Følget og dirigerede det med sin hvidhandskede Haand. Alt meget militært korrekt. »Naar han anførte disse Processioner, og endnu mere paa Isteddagene, naar

han ved Vaabenbrødrenes Fest gik forrest i Toget gennem Byens Gader, havde han nogle af sine største Øjeblikke. Jeg er sikker paa, at hvis ikke Ligvognen — og ved Vaabenbrødrenes Fest Julius Christensens Orkester — havde skilt ham fra Følget, havde han ikke kunnet dy sig for at gribe ind for at holde Retning og Orden i Geledderne«.

Naar Borek som Opdager og i sit Forhold til Forbrydere ofte kom til at staa i et komisk Lys, var Skylden for en stor Del hans egen, eftersom han benyttede enhver Lejlighed til at berette om sine egne Bedrifter. Hans Lommebog var altid bugnende fuld af Optegnelser og Rapporter, som han med Velbehag forklarede og oplæste for dem, der vilde høre paa ham. Hans taknemligste Publikum var sikkert hans Elever, og mangen en Gymnastiktime er drevet bort paa denne Maade. For større Anskueligheds Skyld blev Aastedet og alle Lokalteter tegnede paa Tavlen i Gymnastiksalen. »I Rapporterne omtalte han oftest sig selv i tredje Person, af og til rosende, f. Eks. »Overbetjent Borek bød med den ham egne Elskværdighed Arrestanten en Cigar«. »Jeg undrede mig i lang Tid«, meddeler en anden Elev, »over, at det stedse var en og samme Person, der optraadte i de mest forskellige Forbrydelser. Han hed: Komparenten«. Ogsaa i Lærerværelset demonstrerede Borek sin Overlegenhed som Politimand ved — siddende midt i Sofaen — at oplæse sine Rapporter for det samlede Lærerpersonele. »Jeg var«, skriver en Elev fra Halvfemserne, »en Gang tilfældigt Vidne til en saadan Scene i Lærerværelset, hvor jeg som Ordensduks skulde hente et Vægkort, og jeg konstaterede, at vore Lærere kunde have lige saa ondt ved at beherske deres Munterhed over for Borek som vi Dreng«. Der var den Gang mange ingenlunde smigrende Fortællinger i Omløb om Borek som Opdager. Der var Historien om en københavnsk Detektiv, som var sendt over for at anholde en Gavtyv, og fandt ham boende i Boreks Gade, efter en endnu mere ondskafuld Version i Boreks Hus. Der var Fortællingen om to Gavtyve, som Borek skulde anholde paa Hovedbanegaarden om Natten, hvorledes han forklædte sig — man smilede eller lo ved Tanken om en forklædt Borek — som Hestepranger, hvorledes de to gav sig i Snak med ham, blev beværtet af ham og fulgt

til Kupé af ham. Der var Historien om Ordskiftet mellem ham og Rektor Sigurd Müller, efter at der med den behørigte Tegning var gjort Rede for Indbrudstyveriet. Sigurd Müller: »Ja, men Hr. Borek. Den Tyv var da ogsaa ualmindelig dum. Han forstaaer jo slet ikke at stjæle«. Borek: »Nej! Hva' si'r jeg? Han skulde s'gu heller la' hel ver«. Fortællingerne er sikkert ofte forvrængede til Ugunst for Borek, men Forvrængningen var et Udtryk for, at man *vilde* opfatte Borek fra den komiske Side, og Historierne bidrog ikke til at skabe Respekt for ham. Det vilde være ganske uretfærdigt paa Grundlag af denne mindre heldige Side i Boreks Optræden at bedømme hans Betydning som Politimand. I alvorlige Situationer udviste han ofte en Beslutsomhed og et Mod, som aftvinger Respekt. Han skred i saadanne Tilfælde ind uden Frygt, selv naar der var virkelig Fare paa Færde. »I Havnegade var der en Aften et vildt Slagsmaal paa Knive mellem finske Søfolk. Pludseligt dukker Borek op midt i Flokken, uden at bryde sig om Knivene, beordrer Slagsbrødrene at holde inde, imponerer dem ved sin Selvsikkerhed og skaffer Ro i Gaden«. At han kunde være hurtig i Vendingen, fremgaar ogsaa af følgende Beretning, selv om Formen virker noget overraskende: »De ringede fra Vejle, at der var brudt en Forbryder ud; jeg fik hans Signalement, gaar paa Sønderbro, ser en, der ligner ham, slaar ham til Jorden, og saa er det s'gu ham«. I saadanne Tilfælde har Borek absolut ikke virket komisk. Her har han været Situationen voksen. Ukendt med Frygt, rask og hurtig i sine Bevægelser, endnu i en fremrykket Alder en dygtig Løber — saa at han i Løb kunde sætte efter en yngre Forbryder, der havde revet sig løs ved Hovedbanegaarden, og indhente ham ved Overskæringen i Havnegade, hvor han slog ham til Jorden — skolet ved Deltagelse i Krigene og som mangeaarig Befalingsmand i Hæren har han haft væsentlige Betingelser for at haandhæve Orden i en By. At Byens Borgere har paaskønnet dette, ses af den store Deltagelse i hans Jubilæumsfest og de anerkendende Ord, der lød om hans Virksomhed. Intet Under, at Borek blev bevæget over alt dette. Heller intet Under, at han endogsaa ved denne Lejlighed maatte lokke et Smil frem hos Festsdeltagerne,

da han i sin Takketale, samtidig med at han pegede ud over Gaverne, udtalte: »Hvad jeg har været for Kolding By, det kan man se her«. Ordene var naturlige i Borecks Mund, selv om de ikke var beskedne. Beskeden var Boreck ikke. Han kunde have sagt med Goethe: »Nur die Lumpe sind bescheiden«.

IV.

Boreck var stolt af sin Stilling som Gymnastiklærer ved Latinskolen og af sin Omgang med Lærerne. Usnobbet og fuld af Selvtillid som han var, følte han sig mindst som deres Ligemand. I Frikvartererne var Sofaen hans selvfølgelig Plads. Det kollegiale Forhold var i Almindelighed godt. Som gammel Militær var han i sine gode Aar altid loyal og lydige over for Rektor, naar han fik en mild Paa-mindelse. Noget uærbødigt skal han en Gang have udtalt sig om Stillingen som Rektor, eller rettere den dertil krævede akademiske Foruddannelse. Rektor Theisen var i 1886 blevet ansat som Skoleinspektør i København. Rektorpladsen var altsaa ledig, og en større Elev var ondskabsfuld nok til at spørge Boreck, om han ikke vilde søge Stillingen. »Ja, ser du, Peter«, svarede Boreck, »Evnerne har jeg, men det er denne Pjalt Eksamen«.

Derimod var Forholdet ikke altid godt mellem Boreck og Hr. Holst, Skolens Inspektør. Inspektør vilde have Orden i Elevernes Indmarch, og Hr. Boreck vilde have alt efter sit eget Hoved. Jeg har en Gang set dem næsten tage Livtag, da Boreck vilde have sine Klasser ind straks, medens Inspektør forlangte, at de skulde vente, til deres Tur kom.

Medens Boreck viste en passende Ærbødighed over for de ældre Lærere, saa han til at begynde med lidt ned paa de yngre. »Jeg har hørt min Fader fortælle, at paa en Lærerudflugt, i hvilken han deltog som Gæst, hørte han Boreck sige med Hentydning til to nylig ansatte Lærere, der var sattet lidt agterud for det øvrige Selskab: »Hvor bliver Drengene af?«

Hans Yndling blandt Lærerne var Hr. Valdemar Klein,

senere Rektor i Vejle, paa Grund af dennes store Elskværdighed. Der var mellem de to en spøgefuld Tone, der undertiden for Boreks Vedkommende gik lidt over Stregen, saa at han over for Eleverne kunde omtale Hr. Klein som »Valde« og »vores egen Dreng«. Da Hr. Klein en Gang i Halvfemserne var paa Studierejse i Paris, sendte han Borek et Brev. Brevet glædede ham i den Grad, at han, da han i Spidsen for et Ligtog mødte Hr. Nicolai Hansen, ganske glemte sin Højtidelighed, og raabte midt ude fra Gaden: »Har De hørt fra Klein?« — og pegende paa sig selv — »Brev i Dag«.

Desværre maa det siges, at Borek undertiden, naar han var i ondt Lune, ikke generede sig for til Eleverne at omtale sine Kollegaer i en højst upassende Tone. Da Inspektør en Dag havde kaldt en Dreng ud af Geledet, sagde Borek til Drengen, da han kom tilbage: »Hvorfor Fa'n gaar du ud af Geledet, din Slubbert, fordi den Bonde-dreng kalder paa dig?« Derimod var det vist snarest ment som en Anerkendelse, naar Borek karakteriserede denne Bogs Forfatter saaledes: »B., Dreng, er s'gu en lun Satan«. (Smlg. Kap. V. Korte Udtalelser Nr. 6). Overfor en anden yngre Lærer optraadte han en Gang meget anmassende. En Elev havde beklaget sig til Borek over, at han sammen med den øvrige Klasse havde faaet en Anmærkning af N. N., skønt han var fraværende den Dag. Sagens Enkeltheder oplyses ikke i Referatet. Borek gik saa ind i Klassen til vedkommende Lærer, der havde Latin, tog en Bog og fulgte interesseret med i Undervisningen. »Meget pænt«, sagde Borek ved Timens Afslutning, »men nu skal De s'gu makke ret og slette den Anmærkning; han kan jo ingen Anmærkning faa, naar han ikke har veret her; han kunde jo vere dø'«.

Selvfølgelig var i Boreks Øjne Gymnastik et Hovedfag, og Gymnastiksalen det vigtigste Undervisningslokale. Naar tidligere Elever efter hans Indbydelse besøgte ham i en Gymnastiktime, bød han dem »velkommen til den hjemlige Arne, Gimnstiksalen«. Gymnastiksalen var for ham Skolens Midtpunkt, og han har vist nok med blandede Følelser ved Eksamen set den blive benyttet til at skrive Eksamensopgaver i. I en Aarrække indfandt han sig ofte om Efter-

middagen ved skriftlig Eksamens Begyndelse i Eksamenslokalet for at inspicere, hvorledes der saa ud, indtil Rektor Sigurd Müller ved et Opslag forbød ham og andre »Uvedkommende« Adgang. Boreck har vist tænkt sit ved det »Uvedkommende«.

Boreck har sikkert efter Datidens Forhold været en vel uddannet Gymnastiklærer. »Han erklærede en Gang selv, for øvrigt i et Dameselskab, at der »var løbet flere Hundreder Tønder Vand fra ham af Sved, medens han var paa Gimnstikskolen«. Han havde meget høje Tanker om sig selv som Gymnastiklærer. »Vil Street nu træde i mit Fodspor«, udtalte han efter sin Afgang, »skal det nok gaa ham godt«. I en Indberetning til Forstanderskabet 1899 udtaler Rektor Sigurd Müller: »Hr. Overpolitibetjent Boreck har i sin Tid været en meget dygtig Gymnastiklærer, og endnu evner han at faa Flertallet af Disciplene til at udføre de reglementerede Øvelser paa gammeldags militær Vis«. Til Bedømmelse af hans Virksomhed paa dette Omraade betyder det mere, hvad hans Elever mente om ham. Meningerne har været meget delte. Der var dem, der satte ham højt, medens andre var lede og kede af ham. Det afgørende var, om vedkommende var »en Gimnstiker« eller en »Ronkedor«. Ligesom der til den nyeste Tid har været Lærere, der delte Eleverne i dem, der kunde lære Matematik, og dem, der ikke kunde lære Matematik, saaledes sondrede Hr. Boreck skarpt mellem dem, der kunde lære Gymnastik, og dem, der ikke kunde lære Gymnastik. De sidste gik under Navnet »Ronkedorer«. I »Kolding Avis« for 9. Juli 1926 har en Elev fra Firserne, Hr. Journalist Viggo Schjørring, givet en ret ringeagtende Bedømmelse af Ernst Boreck som Gymnastik- og Svømmelærer. Mod denne Bedømmelse har i samme Blad for 13. Juli en noget yngre Elev, Hr. Postmester Oskar Ræder, nedlagt en skarp Protest.

Fortrin og Mangler i Borecks Gymnastikundervisning træder tydeligt frem i efterfølgende, stærkt forkortede, Skildring af en tidligere Elev og varm Beundrer, Akademiker og Officer. »Der er to Lærere, der staar for mig som Personifikationer af Skoletidens Skygge og Lys, N. N. . . . og Gym-

nastiklæreren. Naar jeg tænker paa den sidste, er Billedet et helt andet: Gymnastiksalen en solklar, tidlig Foraarsdag, hvor skjortearmede Drengene tumler sig med Liv og Lyst i en Atmosfære, saa støvfyldt, at Solstriberne ser ud som næsten uigennemtrængelige Bjælker... Det er de øverste Klasser paa Slutningen af en Fællestime. —

Saa skar der gennem Støjen og Støvet en klingende klar, trænet Kommandostemme: »Ho-o-ldt! Allee-e-er!« hvorefter alt forsvandt med Lynets Hast. Stod man i Løb mod Hesten, kunde det til Nød gaa an at fortsætte. Kom man flot over, kunde man maaske høre en Smule Brummen. Kludrede man, fik man en Røffel, fordi man ikke øjeblikkeligt havde pareret Ordre.

Det var Manden for det hele, der havde taget Ordet, eksamineret Gymnastiklærer, Overpolitibetjent, forhenværende Oversergeant ved 10. Bataillon, Dannebrogsmænd Ernst Borck. —

Som Borcks Holdning og Optræden var udpræget militærisk, saaledes ogsaa hans Opdragelsesmaade, med umiskendelige Spor af, at den havde sin Oprindelse i Frederik den Sjettes Hær. Ingen Parlamenteren om hvem og hvad, en paa Kassen, naar det ansaas for nødvendigt, og saa snakkede man ikke mere om den Ting. Det var et Princip, vi forstod; det passede til vore Forudsætninger, og vi befandt os vel ved det.

Jeg mindes en Gymnastiktime. Vi stod, nogle Drengene sammen, i Salens vestre Ende. En af os lavede nogle Gavtyvestreger, vistnok... Borck opdager det, kommer farende, ser mig i Klyngen og langer mig uden Ceremonier en paa hver Side af Hovedet. »Ja, men, Hr. Borck, det var slet ikke mig«. »Naa ikke, men saa har du saa ofte fortjent nogen paa Kassen uden at faa dem, at det kan gaa lige op«. Slaaet af Ræsonnementets Rigtighed fortsatte jeg, ikke uden Snøften, for Lussingerne sad godt, mine Øvelser i Skraastangen. —

Allerede medens jeg var i Underklasserne, var Rygtet om Borcks umenneskelige Strenghed naaet ned til os, og naar nogle af de store rigtigt vilde forskrække os »Underunger«, saa hed det blot: »Ja vent I bare, til I faar »La' maj« i Gymnastik, saa skal I se Løjer«. —

Jeg var til at begynde med en daarlig »Gimnstiker«, men jeg blev hurtigt indstillet paa Borecks pædagogiske Principper, saa at jeg efterhaanden saa nogenlunde slap for at lægge stram Bagdel til Huggertklingen.

Jeg kan ikke sige, at det gik alle som mig. Borek interesserede sig ikke for dem, der ikke viste Lyst og Anlæg. Der var til enhver Tid nogle Dreng, i Reglen de flittigste Slidere, der foretrak at staa paa Hovedet i Bøgerne frem for at faa deres Smule Muskler styrket.

»Ronkedorerne« var Borecks Fællesbetegnelse for disse Individuer, der — set med mine og ligesindedes Øjne — satte en Ære i deres Skam.

De sørgede i Reglen for at have Attest om en eller anden Skavank. Dette var det mest attraaværdige, for saa maatte de opholde sig i Klassen. Var de pisket til at deltage i Gymnastikken, blev de gerne sat til at »tage imod«, staa paa Springbrættets Klodser eller lignende uskadelige Sysler, og altid saaledes ved den aarlige Gymnastikinspektion. — —

En speciel Kærlighed nærrede Borek for Hugning. Vi blev oplært paa den Maade, at hver Begynder fik en ældre Elev til Læremester. Min Læremester var Christian Vyff, nu Adjunkt i Kolding. Jeg skal love for, at han ikke lagde Fingrene imellem. Var jeg ikke rettidig med Paraden, havde jeg Hugget. Min Moder kunde ikke forstaa, hvorledes det kunde gaa til, at de fleste Hornknapper i min Vest paa den Tid var halverede. Selv grundede jeg over Spørgsmaalet, til det gik op for mig, at de ikke kunde staa for et Huggerthug, naar det ramte midt paa Knappen. Naar man betænker, hvor god Plads der er udenom, og at kun de færreste Hug rammer Bryst og Mave, er det let at regne ud, at Huggene maa være faldet tæt. — —

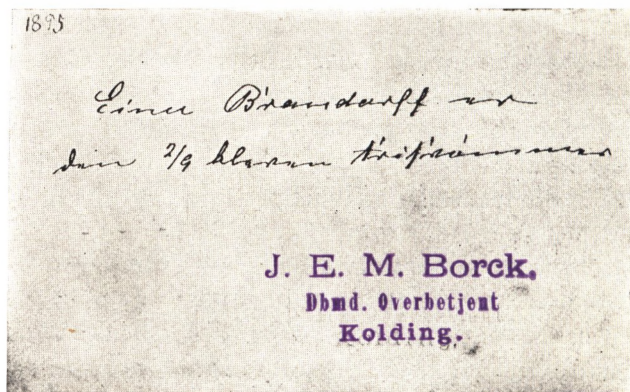
Om Sommeren drev vi Svømning . . . Alene det at komme uden for Murene i Skoletiden var festligt. Den stramme March gennem Byens Gader tiltalte os. I Guder! Hvor Fingrene klør paa mig, naar jeg ser en moderne Skoleklasse komme sjokkende ned ad Gaden, sludrende, snadrende, hver Dreng i sit eget individuelle Trit, krumryggede, duknakkede, uden saa meget som Forsøg paa Retning i Gelederne. Men den sletteste Holdning og den mest »indivi-

duelle« Gang har dog i Reglen Læreren, naar han da ikke, som ofte i København, optræder paa Cykle, hvad der vel nok er Toppunktet af Pædagog-Dovenskab. — —

Saa begyndte Forestillingen. Den gamle smed Frakke, Støvler og Strømper. Begynderne kom i Korksele, de viderekomne i almindelig Sele — et Klaps — og saa ud! Første Omgang var eftertragtet. Saa slap man for at krybe i en vaad og kold Sele.

Undervisningen var meget samvittighedsfuld. Borek havde et Øje paa hver Finger. Mindre samvittighedsfuld var Udnævnelsen til »Svømmere« 3: Frisvømmere. Det

Et Svømmebevis.

blev vi uden Cere-
monier,
naar vi lige
akkurat
kunde ba-
ske saa
meget med
Arme og
Ben, at vi
kunde hol-
de os oven
Vande.

Men det

varede ikke længe, saa kom Sikkerheden, og selv om man havde været i Vandet med Skolen, saa »gjaldt det ikke«. De fleste af os mødtes igen »til Vandgang« om Eftermiddagen, og saa gik det løs. — —

Svømmeselen i Salen (i hvilken vi om Vinteren præpareredes til Svømmeundervisningen om Sommeren) er forsvundet som saa meget andet fra den gamle Tid. Den er gaaet derhen, hvor Luftgymnastikken i Trapezen, Klatringen og Hugningen har lagt sig til Hvile. Det nye, der er kommet i Stedet, maa vel, teoretisk og empirisk, være bedre. Jeg vil antage og haabe, at Ronkedorerne er uddøde. De maa i saa Fald være blevet en slem Klods om Benene paa Gymnastikken. Det er utvivlsomt rigtigt, at Uddannelsen nu gaar ud paa en rationel Udvikling af Organerne. Men det gamle System, efter hvilket hver rask Dreng,

udelukkende af Kraftglæde, blev drevet til at yde sit bedste, var nu lige godt festligere. — —

Nye Ideer begyndte saa smaat at gøre sig gældende. Det hed sig, at det var usundt at gøre Gymnastik i den støvede Sal. Vi kom da ogsaa nogle Gange ud i Skolegaarden. Men Eksperimentet var ikke vellykket. Dels var det kun de forhadte »Forberedende Øvelser«, der kunde drives, dels mærkede vi tydeligt, at Borek var lige saa ked som vi ved at forlade Gymnastiksalen, var den end nok saa støvet.

Saa dukkede Cricket op. Efter at vi i flere Aar havde haft en Skolecricketklub, skulde Cricket nu dyrkes i Gymnastiktimerne. Vi marcherede op paa Staldgaarden. Borek placeredes paa en Trækasse, fik Papir, Blyant og Næseklemmer frem. Paa en eller anden Maade havde han lært lidt af Spillereglerne, Resten lærte han efterhaanden af os, der var fuldt udlærte. Han var intelligent nok til ikke at vove sig længere ud, end han kunde bunde, men Resultatet var temmeligt miserabelt, og det varede ikke længe, før Boldspillet blev overladt til det private Initiativ, hvor det hører hjemme. — —

Som nævnt, havde Borek ikke meget tilovers for Ronkedorerne og de ikke for ham. Men han gjorde aldrig nogen Uret. Hans Syn var kun: »Vil I med, saa klem paa; hvis ikke, saa skrub af«.

Og Ronkedorerne, som i Reglen var langt de bedst begavede af Drengene, trak paa deres skraa Skuldre, betragtede Borek som en barbarisk Fortidslevning og sig selv som Martyrer, der var nødt til at lade sig hundse og korporligen maltraktere af saadan en Landsknægt.

Det skal indrømmes, at Borek var en daarlig Lærer for Ronkedorerne, som jeg formoder nu er Kælebørn, med Fagets Fordringer indrettede efter deres Evner og Ønsker. Jeg kan dog ikke jævnføre Boreks Gymnastik med Nutidens, som jeg ikke kender. Jeg gaar blot ud fra, at Hoyedvægten nu lægges paa »Forberedende Øvelser« og saadant Krimskrams, der passer udmærket til den sejrende Feminisme.

* * *

Borek drev Gymnastik med Skoledrenge, som han i

20 Aar havde drevet Gymnastik med sine Rekrutter. Han var for saa vidt hverken værre eller bedre end de andre Underofficerer, der i Firserne ledede Latinskolernes Gymnastikundervisning med militær Brutalitet, Huggertrap, Stroppeture, Lussinger, Skældord og Eder. Det var ikke Personen, men Systemet der var noget i Vejen med. Et lille Mindretal af Skolens Elever kunde tilfredsstille Kravene, Resten var og blev behandlede som umulige. Desværre har ingen af Ronkedorerne givet en udførlig Skildring af Gymnastiktimerne som Pendant til ovenstaaende Lovsang over Borek, men allerede paa Grundlag af denne kan man, trods al den overstrømmende Ros, med Sikkerhed dømme, at Systemet var pinegalt og Resultaterne for manges Vedkommende ynkelige.

De stærkeste Minder om Borek knytter sig hos næsten alle tidligere Elever ikke til Faget, men til ham selv, som Menneske og Original, med hans ejendommelige Sprog, Jargon, hele Optræden, hans Pudsigheder, hans Historier fra Krigens Tid, hans Rapporter om de Tyveknægte og Skælmer, som han tog ved Vingebenet. Naar tidligere Elever af Borek, nu allerede ældre Mænd, mødes, falder Samtalen hurtigt paa gamle Dage, Minderne fra Skoletiden, særligt Minderne om Borek, den ene Historie afløser den anden, og hvis de bliver godt fortalt, virker de saa uimodstaaeligt komisk, at endogsaa Tilhørere, der aldrig har kendt Borek, bliver revet med i den almindelige Munterhed. »Til mine uforglemmeligste Timer«, skriver en Elev fra Begyndelsen af Firserne, »hører de Gymnastiktimer, i hvilke Borek gav Beretninger fra »Kri'ens Tid«. Det var altid Trearskrigen, der maatte holde for. Krigen i 1864 kunde vi aldrig faa ham til at omtale. Onde Tunger mente at vide, at han havde været mindre daadrig i denne«. Meddelelsen er sikkert rigtig, men passer ikke for senere Aar, da Repertoiret ogsaa kom til at omfatte 1864. Baade »Da Bomben sprang«, »Ligervis som Tordenskjold« og »Fra Kri'ens Tid« refererer sig i hvert Fald til dette Krigsaar.

Timerne for disse Fortællinger begyndte oftest med følgende Indledning: »Drenger, i Dag vil jeg fortælle jer no'et fra Kri'ens Tid«. Undertiden var Anledningen, at det var »hans salig Fars Dødsdag«. Hurtigt blev Madras-

serne ordnede som et U, Borck anbragte sig i Aabningen mellem Madrasserne paa en Stol med Stoleryggen foran sig, Eleverne lejrede sig paa Madrasserne, og saa begyndte Forestillingen. Der var det ejendommelige ved Beretningerne, at de, naar de i Aarenes Løb blev gentagne, ikke altid stemmede overens. Men tillod en Dreng sig at gøre opmærksom paa saadanne Uoverensstemmelser, svarede Borck uvægerligt: »Er han næsvis?« »Tred an«, hvorefter der fulgte »Forberedende Øvelser« i Resten af Timen. »Saa lærte man at holde sin Mund og sin Kritik hos sig selv«.

I Firserne falder Borcks Glansperiode som Gymnastiklærer og Fortæller. Derefter Tilbagegang, fra Midten af Halvfemserne rivende Tilbagegang i Orden, Fasthed, Præcision og Disciplin. »Med Hr. Borcks Disciplin«, hedder det i Indberetningen 1899 fra Rektor Sigurd Müller til Forstanderskabet, »staar det nu kun daarligt til i Timerne, og hans hele Optræden volder, at saa vel de ældste Disciple som Mellemlklassernes morer sig over ham paa en Maade, der ikke er til Gavn for den gode Tone i Skolen«. Eleverne blev mere og mere næsvise i deres Opførsel, med det Resultat, at flere og flere blev sat uden for Døren, hvilket ofte var tilsigtet. Borck kom efterhaanden ikke helt sjældent for sent til sine Timer, var let paavirket af Spiritus, blev drillet, irriteret, forløb sig i Ord og Handling. Jo ældre han blev, des mere vrøvlagtige blev hans Historier, des mere »grinede« Eleverne, des mere komisk lød hans Anmærkninger, des mere Tid gik tabt for Undervisningen. Der var ikke længer den gamle Appel ved Øvelserne i Salen, ikke længer det tidligere sikre Fodslag paa Marchturene. Det kunde ske, at Eleverne vendte alene hjem fra disse, fordi Borck var faldet til Ro paa Alhambra. Han fik i den Anledning gentagne alvorlige Paamindelser og Advarsler fra Rektor Sigurd Müller. Til sidst blev han vred og tog efter et hæftigt Ordskifte sin Afsked midt i Skoleaaret.

V.

Baade Borecks egne Historier og Fortællingerne om Borek maa modtages med et vist Forbehold. Særligt gælder dette om Borecks egne Historier. Han havde en frodig Fantasi, ved Siden af en ofte glippende Hukommelse, saa at hans Beretninger ændredes i Tidens Løb og undertiden kom temmeligt langt bort fra den oprindelige Kærne. Et udpræget Eksempel er nedenstaaende dramatiske Skildring af Oberst Ræders Død.

Af forskellige Grunde er nogle Historier udeladt. Saaledes den utvivlsomt urigtigt refererede om Indkvarteringen hos »Amaljes« Fader, og hvorledes »Amalje« ved Afskeden stak 10 Daler og en »Kis (Kiste Kasse) Cigar« til ham og senere blev hans Hustru; Fru Borecks Fornavn var, som tidligere meddelt, Anna. Den til Umulighed overdrevne Beretning om den »dronede« Soldat, som Borek reddede i Lillebælt og gav Ordre til at holde Mund, hvis han ikke vilde have en Lussing. Historien om Ostene, som han stjal til Fædrelandets Forsvarere, kun meddelt af een og uden Enkeltheder. Endelig nogle — forbavsende faa — mindre artige Historier, der ikke lader sig gengive paa Tryk.

Historierne om Borek fortælles med mange Varianter, saa at det undertiden er vanskeligt at afgøre, hvor meget der skyldes senere Tildigtning. I enkelte Tilfælde er i de følgende Referater forskellige Versioner sammenarbejdede, de fleste Historier gengives næsten ordret.

OBERST RÆDERS DØD.

»Jeg tør ikke ubetinget garantere for Paalideligheden af Borecks Historier. Saaledes fortalte han meget drastisk om min Farfaders Død, hvorledes Obersten kom ridende ud paa Nørrefælle for at inspicere sin Brigade. Det var i Koleraaaret, og midt under Inspektionen mærker Obersten Kolerasympotomer. Han sætter sin Hest i Galop og rider

med Adjudanten i Karriere gennem Byen til St. Annæplads, hvor han boede; der falder han af Hesten, og er kort efter død.

Der er ikke et sandt Ord i det hele.

DA ERNSTS FAR SKRUEDE PISTONNERNE AF.

»So sa'e min Far til mig en Da: »Eenst, go mæ maj, min Dreng«, og so gik jeg mæ min Far«.

»Eenst, nu goer vi op paa Gottorp Slot«, og so gik vi op paa Slottet«.

»Eenst, nu goer vi ind paa Vobensalen«, og so gik vi ind paa Vobensalen«.

»Da vi kom derind, so sa'e min Far: Eenst, nu skruer vi af alle Pistonnerne«, og so skruede vi af alle Pistonnerne«.

»Vi skruede nu af alle Pistonnerne og kom dem i en Pose«. Da vi var færdige, sa'e min Far: »Eenst har du alle Pistonnerne?« og jeg svarede: »Ja vel, jeg har alle Pistonnerne«.

»Min Dreng, so goer vi« og so gik vi«.

»Da vi nu kom ud af Slottet, so sa'e min Far: Eenst, nu goer vi ned til Slotsgraven og svømmer over den«, og so gik vi ned til Slotsgraven og svømmede over den«.

»Da vi var kommen midt ud i Slotsgraven, so sier min Far til mig: »Eenst, har du Pistonnerne?«, og jeg svarede: »Ja vel, jeg har Pistonnerne«.

»Og so sa'e min Far til mig: »Eenst la go Pistonnerne«, og so lo jeg go Pistonnerne«.

»Men, aah Gu', da vi kom hjem til min Mor, sikke et Hus der lo. Vinduerne var sloet ind, Møblerne sloet i Stykker, og min Mor gik og græe«.

»For, ser I Drenger, da nu Tyskerne kom op i Vobensalen og so, at alle Pistonnerne var skruet af, so ble de gruelig gale, og so sa'e de straks: »det har Eenst Far gort«.

I en anden Beretning af samme Historie tilføjes: *»Jeg har ikke set Episoden omtalt i noget krigshistorisk eller andet Værk«.*

DA BOMBEN SPRANG.

»Borck fortalte ofte om, hvorledes han og nogle Kamerater »sat« og spiste Frokost paa et Jorddige, da en Bombe pludselig faldt ned lige ved deres Fødder. De andre blev yderst forfærdede og spurgte Borck, hvad der var at gøre. Borck, der aldrig var raadvild, saa sig om og opdagede i nogen Afstand en stor Feltgryde. Med den største Alvor udmalede han saa for os Drengene, hvorledes han løb hen og hentede Gryden, og hvorledes han anbragte Gryden over Bomben, der saa sprang nok saa stille og bramfri.

Eleve-tegning fra 1883.

Denne Beretning af-fødte altid dyb Tavshed. Vi havde Erfaring for, at saafremt vi nærrede Tvivl og kom med Bemærkninger derom, eller hvis vi sagde, at forrige Gang havde han fortalt Historien noget anderledes, saa blev der øjeblikkeligt brudt af og kommanderet »Ret!«, for derpaa at klø løs paa de forberedende Øvelser«.

I Hannibal Marcus' Jubilæumsvise mindes denne Begivenhed med Verset:

Senere i 64

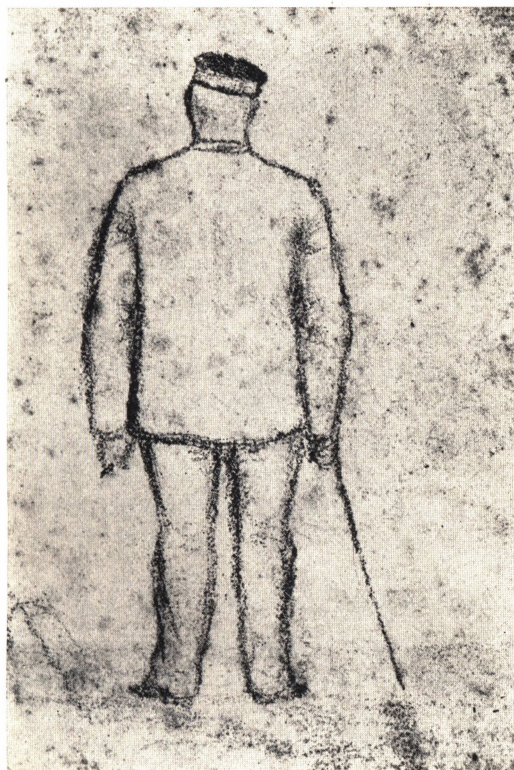
Tysken slog om Dybbøl Kreds,
Sendte Borck en fyldt Granat,
Men han døde ikke a'et.

FRA KRI'ENS TID.

»En Gang ble' vi omringet af fjendtlige Ryttere. Jeg sa'e til min Afdeling: »Nu sky'er I mig ikke, før jeg si'er »Sky«. Og da jeg so kommanderede »Sky«, lo de der Fan' nahm' alle og var alle som en truffet li'e midt i Panden«.

LIGERVIS SOM TORDENSKJOLD.

Desværre findes der kun et meget kortfattet Referat af Episoden, da Borck og hans Deling blev afspærrede ved Stranden af fjendtlige Ryttere. Borck tabte ikke Hovedet. »Jeg kommanderede: »Nu dykker I mig alle ned under

Elevtegning fra 1891.

Vandet«. Det gjorde de, og jeg med og svømmede under Vandet ud til en dansk Kanonbaad«. Hertil hentyder Verset i Hannibal Marcus' Jubilæumsvise:

Ligervis som Tordenskjold
Svømmed ud af Fjendevold,
Borck med samt sit Kompagni
Gik i Vandet — og var fri.

RÆ'RS BES'FAR.

Medens almindelige Mennesker i Kolding til Genhilsen maatte nøjes med en naadig Finger til den guldressede Kasket, var der to Mænd, for hvem Borck lettede Kasketten, Borgmester Schjørring og Proprietær Ræder paa Dyrehavegaard, Sønnen af hans forgudede Chef fra Treaarskrigen, Oberst Jacob Tode Ræder. Kærligheden gik i Arv til Sønnesønnerne. »Den gav sig Udslag i, at han krævede mere af os end af vore Kammerater, og at vi var meget nærmere ved et Rap af Huggerten, naar vi kludrede, og en paa Kassen, naar vi gjorde Gavtyvestreger sammen med de andre. Den Skam, vi gjorde vor »Bes'far«, naar vi ikke kunde komme over Hesten og lignende, blev os ofte indprentet med Ord som: »Det sku' s'gu din Bes'far ha' set, Ræ'r, so had' du Fan' nahm' fo'et no'en a' den fla' Kling'«, eller, med samme Indledning: »— vild' han vend' sig i sin Grav!«

Oberstens Anvendelse af det italienske Skældsord »Sacramento« (Fæ, Klods) har aabenbart gjort et stærkt Indtryk paa Borck: »Ræ'rs Bes'far sagde altid »Sacramento«, for han var nu Nordmand, mo I vide«.

DA BORCK »KUREREDE« HAM KAPTAJNEN.

»I Firserne var der regelmæssige Gymnastikstævner i Vejle—Fredericia—Kolding, selvfølgelig med udsøgte Hold. Stævnernes Præsident var Kaptajn Voss i Fredericia. Skønt det var forbudt Fredericianerne i deres Hold at tælle uddannede Lieutenanter, mødte Kaptajn Voss Gang paa Gang med Lieutenanter i Gelederne. Hr. Borck tog ved et Stævne til Genmæle herimod, og det endte med, at han og Kaptajnen blev Fjender for Livstid.

Næste Aar skulde Stævnet være ved Skyttehuset ved Vejle, og Hr. Borck udtog som sædvanligt sin Trup, skønt han ikke var indbudt, hvilket vi ikke vidste.

Ankomne til Skyttehuset iførte vi os vore ensartede Gymnastikdragter, parate til at marchere frem, naar Hr. Borecks Kommando lød.

Det varede længe, længere end vi havde ventet. Vi begyndte saa smaat at fryse og kunde ikke forstaa, hvorfor vi ikke blev kaldt frem. Pludseligt hørte vi et højkrøstet Skændsmaal oppe i det ene Hjørne. Publikum strømmede til, mange kravlede op i Træerne for at se og høre, hvad der var i Vejen.

Det var Hr. Borck og Kaptajn Voss, der skændtes. Kaptajnen vilde forbyde Hr. Borcks Trop at konkurrere og lod ham vide, at han slet ikke var indbudt, men Publikum — vel flere Tusind Mennesker — tog hurtigt Parti for Hr. Borck og raabte ustandseligt: »Op med Koldingenserne; vi vil ha' Koldingenserne frem«. Resultatet blev, at Kaptajnen maatte give sig. Og det blev ham en endnu større Ydmygelse og Hr. Borck en endnu større Fryd, at Koldingenserne bar Sejren hjem.

Efter Opvisningen inviterede Hr. Borck os alle ind til Vejle, hvor han trakterede paa os. Mange trakterede paa Hr. Borck, og Resultatet blev for Hr. Borcks Vedkommende en større Bjørn, som imidlertid forsvandt, inden vi kom til Kolding. Fra Jernbanestationen marcherede vi med Hr. Borck i Spidsen op paa Torvet, hvor han til sine raske Drengene holdt en lille Tale, der endte saaledes: »Nu tror jeg nok, jeg har kureret *ham* Kaptajnen der nede«.

Dette var vist nok en af Hr. Borcks største Dage, og mange Aar efter, naar jeg som voksen traf ham, kunde han pludseligt udbryde: »Ka' du huske, Emil, den Gang jeg kurerede *ham* Kaptajnen«. En Gang tog han mig med ind paa Kontoret i Raadhuset, lukkede en Skuffe op og fremtog sit Fotografi, som han overrakte mig med disse Ord: »Her har du mit Fotografi i Kabinet, Emil. Du er den sidste, *de andre* har fo'et deres, det ska' du ha' til Minde om din gamle Gimnstiklerer«.

Jeg formoder, at han med »*de andre*« har ment alle Deltagerne ved Stævnet i Vejle, hvor han ved vor Hjælp vandt sin store Sejr over *ham*, Kaptajnen«.

FODFOLKETS OG RYTTERIETS TAKTISKE OVERLEGENHED.

I sin Beretning om de Titusindes Tog opfordrer Xenofon Grækerne til ikke at frygte Persernes Rytteri, da Fodsoldaten i en Kamp er Rytteren overlegen. En af Skolens Græsklærere, der ønskede en militær-teknisk Vejledning om dette Spørgsmaal, forelagde Sagen for Borck. I en overbevisende, meget drastisk Udvikling gjorde Borck som Fodsoldat det hurtigt af med Rytteren. Men da saa Græsklæreren drog den forhastede Slutning, at Xenofon havde Ret, protesterede Borck. »Det kommer s'gu an paa. Nu er De maj Fodsoldaten, og jeg Rytteren. Her kommer jeg farende . . . De . . . Jeg . . . Stød . . . Hug . . . Parade . . . Ters . . . Tju' . . . Færdi'. Saa er det s'gu osse maj, der sejrer«. Ord er for fattige til at gengive den vidunderlige Demonstration. Der maatte levende Billeder til.

*

MIT FØRSTE SALTVANDSBAD.

»Det var en klar Solskinsdag i Maj. Vandet i Fjorden havde trods Blæst og Foraarskulde naaet sine 12°, og H. Real. skulde i Bad. Efter en rask Spaseretur i Rodemarch naaede vi Badeanstalten, fik hurtigt smidt Klæderne og blev beordrede til holdvis at springe ud fra Vippen. Uden at have Vandskræk maa jeg dog vist have været lidt betænkelig ved at skulle springe ud i det store Vand, og saa Lejlighed til at liste igennem et Afklædningsrum, der førte til Bassinet. Dette opdagedes dog hurtigt, og Hr. Borck kommanderede mig op paa Springbrættet og lod det hagle ned over mit syndige Hovede med en Masse — sikkert ikke blide Ord, som jeg dog alle har glemmt; hvad jeg derimod ikke har glemmt, og aldrig vil glemme, det var den paafølgende kraftige Lussing, der fik mig til at tumle hovedkults i Vandet. Det blev et meget ubehageligt Bad, og endnu — snart 40 Aar efter — kan jeg gyse, naar jeg mindes den ækle Fornemmelse, som den uhyggelige Snurren og Susen i Hovedet der nede i Vandet fremkaldte. Det varede ogsaa meget længe, inden jeg fik mig summet og

kom op til Vandoverfladen, hvor jeg mødte et angst Blik fra Hr. Borck; i Mellemtiden var han nemlig blevet bange, havde afført sig sine Klæder og stod nu lige paa Spring til at komme ud at redde mig. Jeg tror, vi begge blev glade for Gensynet, og efter Hr. Borcks »Na! du er maj da en Ka'el«, var jeg trøstet, og den lille Hændelse forstyrrede ikke senere hen det udmærkede Forhold, der herskede mellem os«.

BORCK OG KRONPRINSEN.

»Kun delvis historisk rigtig er vel Beretningen om hvorledes Kronprinsen (senere Frederik den Ottende) gav Øl i store Kongensgade. Den var i sin Tid en af de bedst kendte af Borcks Historier. Jeg kan godt lide den med dens frejdige: »Godda' Kronprins« sa'e jeg. »Godda' Bo'ek« sa'e han. Afslutningen er mest troværdig. Kronprinsen erklærede, at han ikke havde Tid længer. »Fa'vel Bo'ek«. »Fa'vel Kronprins«. Borck gjorde udtrykkeligt opmærksom paa, at Stedet, hvor Øllet blev drukket, var mere fashionabelt end »Bechmanns Café« i Kolding«.

En anden Beretning om samme Tildragelse lyder saaledes. »Jeg gik mig en Dag paa Københavns Gader. Saa er der en, som roper: »Eens, Eens, gamle Bo'ek, kom med og fo en Bajer«! Jeg vender mig om. Hvem sto'er der? Fan' nahm' Kronpeter«. En Elev afbryder: »Men, Hr. Borck, hvad vilde Kronprinsen dog sige, hvis han hørte Dem kalde ham Kronpeter?« Borck: »Han vilde sige: »Naar det er Jens Eens Bo'ek, der si'er det, so er det Fan' nahm' godt sagt«.

*

DIN MOR ER S'GU HELLER IKKE GRINAGTIG.

Til N. N. sagde Borck en Gang: »Sto'er du maj der og griner i Gele't? Jeg ska' maj grine dig. Din Far er maj en alvo'lig Mand, og din Mor er s'gu heller ikke grinagtig«. Foruden i den almindelige Jargon ligger Morsom-

heden i Anvendelsen af »grinagtig« i samme Betydning som »grinevorn«. Det er ikke udelukket, at Borck har lært Ordet i Kolding, hvor det endnu i Halvtredserne, ogsaa i dannet Tale, havde denne Betydning.

VIL DIN MOR IKKE VERE DIN FAR . . .

Det er et af Borcks mest kendte Fyndord, og han har sikkert brugt Udtalelsen til adskillige Dreng, hvis Mødre var Enker. I en senere Historie skildres en af Episoderne. Første Gang var i Begyndelsen af Firserne til Knud Hartnack, Søn af Præsteenke, Fru Hartnack; oprindelig en forkælet Pige­d­reng, senere en rask Gut, nu efter mange Eventyr Læge i Amerika, under Verdenskrigen ved den franske Front. Efter en tilstedeværendes Referat lød Ordene saaledes: »Ja, Ha'tnak, ve' din Mor ikke vere din Far, so ska' jaj Fan' nahm' nok vere din Far!« At Løftet har været ledsaget af korporlige Revsels­er og adskillige Skældsord (»Din Satans forbandede Dreng«) ses af et Brev i Skolens Arkiv, i hvilket Fru Hartnack beklager sig bittert til Rektor Theisen over Hr. Borcks Behandling af Drengen ved denne og andre Lejligheder: »Jeg flytter hellere til København, end jeg lader ham tage imod alle de Bank og raa Skældsord af Hr. Borck«.

*

⌘

ROOSES LILLE BRODER.

»Jeg husker Situationen saa udmærket.

Naar der skulde »springes over Hesten«, hørte jeg altid til paa yderste venstre Fløj sammen med to andre »Ronkedorer«, et Navn hvis Oprindelse ligger i det dunkle. Vi var de længste i hele Geledet, og da vi skammede os over denne umanerlige Højde i Forbindelse med Præstationens Ynk­værdighed, saa dukkede vi Hovederne og skød Ryg for at blive mere ubemærkede, men Borcks blaa Falkeøjne lynede altid ned over vore jammerlige Præstationer og

affødte hos ham en Trækning i Mundvigene, der udtrykte Foragt og Medlidenhed over for disse tre Stager paa Fløjen.

En Dag var det særligt galt. Jeg refuserede Hesten to Gange, han vrængede ad mig. Pludseligt tændtes et Lys i hans Ansigt — han nød forud sit Paafund: »Aah! — Aggerholm, hent mig hans lille Bror«. Aggerholm sprang, og Geledet vrinskede.

»Nu skal du blot se din lille Bror, min Dreng — det er en Gimnstiker — det er en Glede for sine Forældre«. Min Bror kom, saa hen paa mig og forstod Situationen. Borck skrævede ryttermæssigt ud med Benene, spændte Fleuretten over Maven og nød allerede den kommende Triumf. Han blinkede fortroligt til min Bror og kommanderede: »Kom saa, min Dreng, og vis din lange Bror, hvordan man springer over Hesten — det er jo ekelt at se paa med ham! Æv! Æv!«

Min Bror samlede sig, overalvorligt, og spændte Musklerne til et vældigt Spring. Borcks Glæde lyste som en Sol i Ansigtet, og han udslyngede et: »Kom saa herop!« for at stimulere Springeren.

Min Bror sprang og blev siddende midt paa Hesten. Geledet jublede. Borck blev aldeles paf, aabnede Munden, blev ildrød — og saa forstod han. Fra Forstaaelse til Handling var kun et Øjeblik. Fleuretten i Haanden, efter lille Roose, der for som en Raket Salen rundt to Gange, skarpt forfulgt af Borck — og saa ud ad Døren.

Resten af Timen var der tunge Skyer paa Borcks Pande. Jeg kunde se, at han grundede og grundede uden at naa Bunden paa dette mærkelige Tilfælde«.

* *

GYMNASTIKINSPEKTION.

»Naar Oberstlieutenant Amsinck var paa Inspektion, gjorde vi os den største Umage for Borcks Skyld. Han var saa rørende i sin højrøde Optagethed over for den høje Tilsynsmand. Vi forstod, at hans militære Ære var paa Spil, og opførte os som smaa Soldater med Appel i. Jeg luskede hen »at tage imod« ved Hesten for ikke at gøre Delingen Skam, og jeg kunde se paa Borck, at han

stiltiende anerkendte, at jeg kneb ud. Men Amsinck opdagede mig og paatalte det. Borck havde straks den Aandsnærværelse at erklære, at jeg var sygemeldt, men for øvrigt ellers fremragende til Fægtning.

Den Time stod vi sammen i fuld Forstaaelse, og det oprettede meget i Fremtiden«.

* * *

EN FREMRAGENDE GRINEBIDER.

»K. var en fremragende Grinebider. Hans Ansigt med de store Træk var et helt S sammensurium af Mimik, naar han søgte at bekæmpe sit Smil. Han smilede ofte af Borck, og en Gang blev Borck aldeles rasende herover og udbrød: »Hva' er du dog for en Dreng? Jeg ska' si' dig det. Du er en dum Dreng, der er ingen, der ta'r sig a' dig, men hvis din Mor ikke vil være din Far, saa vil jeg være det«. (Moderen var Enke).

Efter den Salut brast K. ud i et Trompetskrald af Ubeherskethed til største Forbavselse for Borck, der havde ventet sig en ganske anderledes alvorlig Anger over for det smukke Tilbud«.

* * *

FLAGERMUSEN.

Under et Regnskyl stod Borck en Dag sammen med nogle Drengene i Købmand Borchs Port over for Raadhuset. Pludseligt fik han Øje paa en Flagermus, der hang oppe i en Krog af Porten. »Her ser I Drengene en løjerlig Fugl; det er en Flagermus«. »Jamen, Hr. Borck, Flagermuse er et Pattedyr, og ikke en Fugl«. »Slu'er Dreng, Flagermuse er en Fugl, som lever af Mus, som den dangedederer med Nebet«. Den samme Historie fortælles paa flere Maader, men Kærnen i Historien er ægte nok.

* * *

SLAGFÆRDIG.

»Jeg mindes, at han en Gang, da han havde fremkaldt hele Gymnastikholdets Latter ved den komiske Maade,

hvorpaa han skældte en Elev (senere Provst paa vore vestindiske Øer) ud for Grinebideri, klarede Situationen ved at sige: »Der kan du se, hvor dum du er — de griner jo a' dig allesammen«.

* * *

EN GOD SPAS.

»Borck var ikke uden Humor og kunde godt forstaa en god Spas, selv om den var lidt grov. Han gik heller ikke selv af Vejen for en god Spas. Det var paa en Skole-skovtur. Vi asede op ad Munkebjerg i en stegende Hede. Vi var i den Alder, da det endnu ikke officielt gik an at ryge.

»Vil De ikke ryge en Cigar, Hr. Borck«, siger saa Holger Nyholm, nu Kredslæge i Rudkøbing.

»Jo, Tak«, svarer Borck.

Hvorefter Nyholm haler sin Fader, Kancelliraadens, store Cigarfuttal frem, fyldt med sammes gode Cigarer. »Værsgo, Hr. Borck«.

»Tak min Dreng«, siger Borck og tømmer med eet Greb hele Etuiet«.

* * *

DA BORCK GIK FRA KONCEPTERNE.

»Kun een Gang har jeg set Borck gaa fra Koncepterne. Det var sidste Time, en Lørdag. Vi havde »samlet Hugning« og var i week-end Humør. Vi mærkede godt, at den gamle var gnaven, men det satte kun Humøret yderligere op.

Medens vi stod og huggede i Luften paa Borcks Kommando, saa vi et underligt Syn: en Slange, der kravlede op og ned paa Østvæggen, kommende ud af Revnen mellem Loft og Væg. Borck kunde ikke se den fra sin Plads, men vi saa meget desto bedre, og det pudsige var, at den bevægede sig i en Slags Takt med Kommandoen. Den slog med Halen, naar der blev kommanderet »Rør«, og blev stiv som en Pind paa Kommandoen »Ret«.

Borck skældte ud, men vi blev jo længer des kaadere.

Det endte med, at den, som stod nærmest ved Orgelskafottet, fik Stolen raget ned paa Gulvet med et vældigt Brag, hvorved Slangen blev saa forskrækket, at den skyndsomst trak sig ind i sin Hule.

Saa eksploderede Borek. Med »Hejrefjerene« flagrende for han ud af Salen for at melde os til Rektor. Lidt efter kom han tilbage, og Hugningen fortsattes i Tavshed.

Efter den følgende Sammensang sagde Rektor Sigurd Müller: »5. og 6. Klasse bliver her, til jeg faar talt med dem«.

Saa var Uvejret altsaa lige over Hovedet. Et kort Krigsraad blev holdt. Jeg blev valgt til Ordfører.

Saa kom Rektor: »Naa, hvad er det saa, I har lavet?«

»Vi blev lidt kaade, Hr. Müller, og i vor Kaadhed endte det med, at Stolen gik i Stykker. Vi indser, at vi har handlet forkert, og det skal ikke gentage sig«. Slangen blev ikke nævnet.

»Jeg tænkte nok, der var saadan noget i Vejen. Lad mig nu se, at det ikke gentager sig«.

Den lille Episode gjorde ikke noget Skaar i det gode Forhold mellem Borek og hans Dreng.

Forklaringen paa Slangen er følgende. I Østvæggen sluttede Loftet ikke tæt til. Det havde en af »Ronkedorerne«, der holdt Siesta i Klassen ovenpaa, opdaget og ladet en Bog- eller Bukserem agere dansende Slange.

*

NÆBBET.

Efter at der var traadt an i en Gymnastiktime, raaber Hr. Borek paa militær Vis med sin glimrende Kommandostemme:

»Vil de fraverende so melde sig!«

En næbbet Elev: »Det kan de jo ikke, Hr. Borek«.

Hr. Borek: »Du holder maj din Kæft, naar du taler med din Lerer«.

Vedkommende Elev er nu Forretningsmand i U. S. A. Under Verdenskrigen var han ved Fronten.

EFTER KONFIRMATIONEN.

»I den første Gymnastiktime efter vor Konfirmation kommanderede Borck:

»Konfirmanderne tred frem!«

Han saa meget højtidelig ud, da han efter en lille Pause talte saaledes:

»Ja — ser I — nu er I also ble'n konfirmer't. La maj nu se, I gør Jeres Foreller og gamle Lerer Ere! Tred af!«

*

I GELEDDET.

Borck: »Kom her hen, min lille Dreng. Hvad fejler dit Øje?«

Drengen: »Et Bygkorn, Hr. Borck«.

Borck: »Vil Du gerne af med det?«

Drengen: »Ja!«

Borck: »Se mig stift i Øjet!«

Det sker. Borck spytter ham i Øjet, klapper ham paa Kinden og siger: »Om tre Dage er det forbi«.

Tre Dage senere.

Borck: »Hvordan gaar det med Øjet?«

Drengen: »Det er ikke mere«.

Borck: »Hvad sa' jeg!« *Triumferende:* »Alle ret!«

NAVNEFORANDRING.

»Blandt Kammeraterne var der den fødte Teolog — han var fra Landet, hed Sørensen og var meget kejtet, sky og forlæst. Gymnastiktimen nærrede han en panisk Skræk for og skulkede, saa snart der var mindste Anledning.

Det var Ordensduksens Pligt at opgive Navnene paa de fraværende, og Hr. Borck noterede dem samvittighedsfuldt paa en Liste, for ved næste Times Begyndelse at forhøre sig om deres Tilsynekomst eller stadige Sygdom. Dette skete paa den Maade, at Hr. Borck placerede sig

paa en Stol i Rytterstilling, kastede et hvast Blik over Lorgnetten, mønstrede først tavs Delingen, der stod foran ham i Retstilling, og udrød: »Lad mig saa se de fraværende!«

Ved Navneoppraab traadte de tidligere syge frem og meldte sig til Tjeneste og gennemgik et Krydsforhør.

Hvordan det var gaaet til, blev aldrig opklaret, men blandt Navnene paa de fraværende figurerede en Dag Navnet Mortensen, vist nok i et Øjeblikks Lune opgivet i Stedet for Sørensen af Ordensduksen (Preetzmann Aggerholm).

Ganske vist fandtes der ikke nogen Elev af dette Navn i Klassen, men den Slags Smaating naaede Hr. Borek aldrig at faa Rede paa; for ham eksisterede der flinke Dreng, d. v. s. flinke til Gymnastik, og dem kendte han, — de andre — »Ronkedorerne« — førte en dunkel og navnløs Tilværelse paa den fjerne venstre Fløj, og særligt Landbostanden nærede han — vist nok fra sin Underofficerstid — en indgroet Foragt for.

»Mortesen!« lød det.

Ingen traadte frem.

»Mortesen!«

Stadig ingen —

»Mortesen« kom det rasende. Hr. Borek rejste sig og fæstede sine storkegraa Øjne i Sørensens forvildede Blik.

»Ka' han ikke trede frem, naar Navnet lyder?«

Hr. Borek stod foroverbøjet med skrævende Ben og sin lille Svirpestok paa Ryggen; han var ude af sig selv, og en Flom af kraftige Soldaterørd strømmede over den ulykkelige Sørensen.

Vi andre var hurtigt klare over Situationen og puffedes Sørensen frem — »Det er Dig! Det er Dig!«

Svedende og rystende stammede Sørensen: »Jamen, Hr. Borek, jeg —«.

Borek: »Jeg vil ingen Jamen'er ha'. Han har at sige »Her!« Jeg tror, Fanden plager ham«.

Sørensen: »Jamen, jeg —«.

Borek (sammenbidt, truende): »Hvis han een Gang til si'er »Jamen«, skal han faa en ekstra Stroppetur. Tred af — — Slubbet!« —

Sønderknust traadte Sørensen tilbage i Geledet. Fra den Dag hed han *Mortesen* i Gymnastiktimen og oppone-rede aldrig mere derimod.

* * *

EN GLAD STUDENTERSANGER.

»Mit Bekendtskab med afdøde Overbetjent Borek i Kolding stammede fra Studenter-Sangforeningens vellykkede Pinsetur til nævnte udmærkede By i Aaret 1896. Jeg var sammen med et Par Kammerater blevet indkvarteret hos Dr. Fich. Om Aftenen blev vi, sammen med Sønnen Oskar Fich, den nuværende Højesteretssagfører, sluppet ud paa Gaden med Portnøgle og rigeligt med Cigarer, skønt Doktoren forsikrede os, at der var ikke noget at gaa ud efter. Paa denne Aften-Udflugt havde jeg et ganske harmløst Sammenstød med en Natbetjent, fordi jeg spurgte ham, om han troede, at en Flagstang, der stod uden for et Hus tæt ved Rendebanen, vist nok tilhørende Tobaksfabrikant S. W. Bruun, var solid nok til, at en Mand kunde klatre op ad den. Da Manden med myndig og alt andet end venlig Stemme erklærede, at jeg ikke maatte klatre op ad den Stang, fandt jeg mig foranlediget til at sige, at jeg hverken nærede eller havde udtalt noget Ønske i saa Henseende, men at det var af rent videnskabelig (!) Interesse jeg spurgte, og at jeg vilde sætte særlig Pris paa at høre ham, som den modne Mand, og tilmed kommunal Embedsmand, udtale sig om Spørgsmaalet. Den brave Mand blev alvorligt vred, hvorefter vi fjernede os i en alt andet end nedslaaet Stemning. En af mine Kammerater maa under Affæren have nævnet mit Navn, thi da jeg næste Dag blev præsenteret for Overbetjent Borek, tog han mig i Skulderen og ruskede mig, idet han sagde: »Saa er det dig, der i Aftes har gjort Grin med en af mine Betjente. Du er anholdt!« Da jeg forsikrede ham, at det paa ingen Maade havde været min Hensigt at drille Betjenten, og at hele Konflikten skyldtes en beklagelig Misforstaaelse fra Betjentens Side, en Misforstaaelse, som det, trods de alvorligste Bestræbelser fra min Side, ikke var lykkedes at faa klaret, sagde han: »Du er s'gu vist en majet flink Fyr. Du er løsladt!«

Næste Dags Aften var der en fornøjelig Middag med paafølgende særdeles vellykket Bal paa Hotel »Kolding«, og da Deltagerne, i den herligste Sommermorgen, drog ud fra Hotellet, kneb det med at bekvemme sig til at gaa hver til sit. Raadhustorvet var fyldt af glade Mennesker, og jeg vil ikke just paastaa, at der herskede Nattestilhed. Jeg husker, at jeg lige med eet befandt mig siddende paa en Trækvogn, som med stor Kraft blev kørt op ad Trappen til Raadhusets Portal. Her skød Borck pludseligt op af Jorden og erklærede mig for anden Gang anholdt, og nu skulde det være Alvor. Da Kammeraterne lod, som om de virkelig tog Sagen alvorligt og derfor vilde til at skride ind, erklærede Borck: »I er anholdt allesammen«. Nu rykkede Damerne frem, og en Del unge Piger slog Kreds om Borck og bønfuldt i halvt knælende Stilling om Naade for Misdæderne, hvorefter Borck med en herlig, grandios Mine slog ud med Haanden og sagde: »I er løsladte; jaj kan s'gu for Resten godt lide Jer, I unge Mennesker«.

Under et senere Besøg i Kolding — antageligt samme Aar — mødte jeg Borck paa Gaden. Han kendte mig straks, og vi opriskede Minderne fra Pinsedagene. Da jeg udtalte Ønsket om at eje et Billede af ham, førte han mig op til Fotograf Caprani, hvor han fik udleveret et Fotografi, som jeg straks vilde bemægtige mig; men der var vinket af. »Nej, Nej, min unge Ven; den goer inte. Kom bare med maj«, hvorefter han førte mig over paa Raadhuset og ind i Retssalen, hvor han anbragte sig i Dømmersædet og skrev sit Navn paa Fotografiet (»verificerede« det, som han sagde). Kun den, der har oplevet et lignende Optrin med ham, vil kunne forestille sig den Højhed, der hvilede over Borck ved denne Lejlighed.

Da vi havde forladt Raadhuset, ønskede Borck, at jeg skulde gaa med ham ud over Sønderbro for at se, hvor han boede. Jeg føjede ham selvfølgelig deri, men var ikke langt fra at fortryde det; thi paa Vejen ud til sit Hjem forkortede Borck Tiden ved at berette om forskellige særligt spændende Forbryder-Anholdelser, han havde foretaget, og han gjorde sine Beretninger saa realistiske, at jeg i flere Dage var ganske øm i baade Arme og Skuldre af alle de Greb, han havde gjort paa mig, for at jeg rigtigt

skulde forstaa, hvorledes hver enkelt Anholdelse var foregaaet. Da vi var naaet ud til Villaen, han boede i, førte han mig rundt om Huset, for at jeg skulde se det fra alle Sider, og derefter skiltes vi.

Da jeg adskillige Aar efter igen kom til Kolding, var Borek død, — ellers havde jeg opsøgt ham. Han var en ejendommelig Skikkelse, som man ikke let glemte. At jeg, som det unge Menneske jeg den Gang var, havde mest Øje for de pudsige Sider hos ham, er naturligt, og min Beretning om mit Bekendtskab med ham vil nødvendigvis være præget deraf.

*

*

BORCKS CHARME.

»Et af mine egne mest levende Minder om Borek skriver sig fra en Middag, som mine Forældre gav for mine Lærere i Anledning af min vel overstaaede Studentereksamen. Borek var inviteret med og skal have været meget glad for Indbydelsen — jeg vilde for øvrigt ikke have fundet Festen komplet, hvis Borek ikke havde været med, thi jeg holdt personligt overmaade meget af ham. Borek hævdede sig ypperligt i Selskabet — han udfoldede al den Charme, som denne Mand virkelig besad. Han talte Plattysk med min fordums Musiklærerinde, Fru Wandall, der ligesom han selv var født i Holsten, og han afviste overlegent Skolens Tysklærer, der vilde blande sig i denne Samtale med et »Gaa væk, Holst, det kan De s'gu ikke«. Han fortalte sine mest fantastiske Historier og var i det hele som en Fisk i Vandet. Efter at Rektor Sigurd Müller og flere andre havde talt ved Bordet, tog — selvfølgelig — ogsaa Borek Ordet og holdt en hjertelig Tale for mig, som jeg ikke glemmer. Den var vel formet og blev holdt med fuldkommen Overlegenhed. Borek paalagde mig, at, naar jeg nu kom til København, skulde jeg lære at fægte, og han sluttede — kendeligt bevæget — med de Ord, som i Virkeligheden karakteriserede ham ganske kort som den gode Mand, han var: »Og skriv saa hjem til din Mor hver Uge!« Jeg fulgte paa begge Punkter min kære gamle Lærers Formaninger«.

ET SVØMMEBEVIS.

»I drengagtig Drilagtighed havde jeg under et Feriebesøg fortalt Boreck, at der var en Bekendt af mig i København, som ikke vilde tro, at jeg var Frisvømmer. Boreck udbrød krænket: »Hvad er mig det for en Esel?« og fortsatte: »Kom op til mig i Morgen«. Jeg mødte pligtskyldigst paa Borecks Bopæl (det var tidligt en Paaskemorgen) og fik højtideligt overrakt saalydende, sirligt affattede Attest:

Da Herr *Bankassistent Carl Georg Holst* er bleven beskyldt for i Kjøbenhavn, at han ikke var Svømmer, saa skal jeg kun lade Vedkommende der har udtalt det vide, at Hr: Holst er en dygtig Svømmer, baade oven paa Vandskorpen som under Vandet.

Jeg vilde ønske, at Vedkommende som har udtalt, at Hr Holst ikke var Svømmer, var en ligesaa god Svømmer som Hr Holst er.

Og da Vedkommende antager, at Hr Holst ikke er Svømmer, da beder jeg ham samtidig om, at tage en lille Tur i Hugning med ham.

Kolding den 1^e April 1899

Ernst Boreck,
Gymnastik og Svømlærer
samt Overpolitibetjent
i Kolding.

Til
Hr: Bankassistent C. G. Holst.

Efter at have oplæst Attesten sluttede Boreck:

»Og vil Vedkommende ikke tro, at det er mig, som staar *der* (Boreck sætter Fingeren paa sin Underskrift), saa gaar du mig op til min Ven *Oberstløjtnanten* (det var da-værende Gymnastikinspektør, Oberstlieutenant Amsinck) og faar en Attest paa, at han, der staar *der*, er mig«.

*

MER ELLER MINDRE GALANT MOD DAMERNE.

»Som gammel Militær lagde Boreck Vægt paa en god Holdning. Da han en Dag passerede Sognepræstens voksne Datter, der gik noget duknakket, tordnede han tværs over Gaden fra det andet Fortov: »Ret Ryggen!« Ved en anden

Den fjerde Bærkeris'stent Carl Georg Klalsh er
alvoren bemyndiget for i Dybbølskøbe, at gøre sig selv nær Træmmen,
hvor jeg har alle Bærkeris'stenten for sig indtalt det vilde
at for Klalsh er en dygtig Træmmen, kunde være en Bærkeris'stent
gør han mindre Bærkeris'stent.

Jeg vilde ønske, at Bærkeris'stenten for sig indtalt, at
for Klalsh er nær Træmmen, var en dygtig god Træmmen
for for Klalsh er

Hjælp Bærkeris'stenten ønske, at for Klalsh er nær
Træmmen, da kunde jeg gøre sig selv nær, at gøre en
lille Træ i Træmmen med for

Kolding den 1de April 1894

Ernst Bærkeris

Gjennemskik og Træmmen
samt Cæmpalitet hjælp,
i Kolding.

For
for Bærkeris'stent C. G. Klalsh.

Løjlighed mindes jeg, at han optraadte mindre ærbødigt over for en højtstaaende Embedsmands Hustru af adelig Æt. Fruen havde standset Boreck for at tale med ham om et eller andet. Under Samtalen fikserede Boreck Fruen paa-faldende skarpt, og pludseligt tog han sit Lømmetørklæde frem og tørrede med et »Undskyld, Fru T.« et Stykke Kulstøv bort fra Fruens Næse. »Men Lømmetørklædet var, ved Gud, ganske rent — og parfumeret«, berettede Fruen bagefter«.

TIL SKOLEBAL.

Boreck var en fortræffelig Danser. Det var et stateligt Syn, naar han og Fru Boreck paa Skoleballerne dansede den smukke gammeldags Vals. Da han en Gang paa et Skolebal dansede med Frk. Teisen, Fransk lærerinde ved Døtreskolen, syntes denne, at hun maatte komplimentere ham. »De danser fortrinligt, Hr. Boreck!« »Ja, jeg har mig ogsaa lært at danse af en Professor«. »Hvad var han Professor i?« »Ja, hvad er Kammerraad Adolf Kammerraad i?« svarede Boreck, uden at lade sig forbløffe. (Kammerraad Adolf var den Gang Hospitalsforstander i Kolding).

*

NAAR LAND OG BY SLAAR SIG SAMMEN.

»Før sit 50 Aars Jubilæum havde Boreck et andet Jubilæum. Kort før det store Jubilæum mødte han en Dag to af sine tidligere Elever i Østergade og bød dem paa »en Genstand« i Svenssons Hotel. De fik Plads ved et Hjørnevindue med Udsigt til Klostergade. Den ene Genstand blev til to, og de to til tre, idet Boreck flot krævede ind. Boreck fik hurtigt ledet Samtalen hen paa det forestaaende Jubilæum. »Men Hr. Boreck, De har jo nylig haft Jubilæum«. »Ja vel, men det var kun mit lille Jubileum. Nu kommer mit store Jubileum. I har altid holdt meget af

jeres gamle Gimnstiklerer, og nu hoer jeg, at I og de andre kære gamle Elever ikke glemmer mig«. De to tidligere Elever sonderede forsigtigt Boreck ved at fremsætte forskellige Forslag. Intet af disse tilfredsstillende Boreck, og tilsidst sagde han med sin vidunderlige naive Frejdighed: »Nej, ser I, jeg har et Hus paa Gamle Dalbyvej med en Prioritet paa 1400 Kr. Naar nu By og Land slo'er sig sammen. Forsto'er I?« Efter at have fremsat dette Forslag til Overvejelse rejser Boreck sig, ser ud af Vinduet, og siger: »Men der ser jeg en Mand nede i Gaden, som jeg absolut skal tale med. Dette her« — med en bred Haandbevægelse udover »Genstandene« — »kan I nok ordne. Fa'vel begge to, og glem mig nu ikke«.

Det har maaske været en Skuffelse for Boreck, at Land og By ikke slog sig sammen, men han var i hvert Fald meget henrykt over det Guldur med Inskription, som han ved Jubilæet fik af sine gamle Elever. »Jeg husker, at jeg mødte ham uden for Præstegaarden i Vestergade. Han halede mig ind i Porten til Posthuset (for at der ikke skulde komme Støv paa Uret, naar han tog det frem), lod mig løfte paa det for at føle, hvor tungt det var, og læste Indskriften for mig. »Det er bestilt Arbejde, so'dan no'et ligger man ikke med«.

*

BORCKS ANMÆRKNINGER.

Hvis Skolens Anmærkningsprotokoller fra Firserne og Halvfemserne ikke var brændt, vilde man i dem kunne finde adskillige pudsige Anmærkninger fra Borecks Haand. Jeg erindrer, at »griner« var et hyppigt forekommende Ord. Nu lever der kun faa og maaske forvrængede Beretninger om deres Ordlyd. En af de bedst overleverede er følgende: »T. er en skidt Dreng og en daarlig Person«. En anden berettes saaledes: »T. B., en Dreng fra Landet, havde en Gang med Kridt tegnet et Kors paa en Kammerats Bukser. Dette foraarsagede følgende Anmærkning af Boreck: »T. B. har gjort en gemen Tegning paa C. H.s venstre Bagben«. For Ordlyden garanteres ikke, men i denne Form kolpor-

teredes den i hvert Fald i vor Klasse. Stor Opstandelse og Forførdelse i hele Skolen. T. B. blev kaldt til Rektor, Vidner blev afhørte, og T. B. slap med Skrækken, da det konstateredes, at den gemene Tegning var et Kors, tilmed anbragt udvendigt«.

KORTE UDTALELSER.

»Sto'er du der og spiser maj i Gele'tet?«

»Da en Elev havde beklaget sig over et uartigt Svar fra en Kammerat, fik han til Trøst. »Naar man raaber i Skoven, faar man Svar«.

»Borek havde paa en diskret Maade gjort en Elev opmærksom paa en Fejl. Eleven rettede ikke Fejlen, hvorefter der vankede et Dunk i Ryggen, med Spørgsmaalet: »Forsto'er du maj ikke *kvædet* Vise?«

»Da Vandet en Dag i en Svømmetime var fuldt af røde Vandmænd, gav Borek følgende Ordre: »Nu svømmer I allesammen i een Linje efter hverandre, og saa si'er den forreste til, naar han bliver brændt. Ræ'r, spring ud først«.

⋆

»Jeg mindes, dog maaske kun af et Referat, en Udtalelse af ham om, at vi havde et begavet Kongehus. »De unge Prinser ta'er s'gu deres Eksamen med Udmærkelse, og fo'er de den ikke, er det fordi de har en ondsksfuld Defensor« (∴ Censor; med Fremmedordene kunde det undertiden knibe for ham)«.

Ved Jubilæet var Festdeltagerne opstillet langs Modtagelsesværelsets Vægge. Borek havde et Par Ord til hver. Til mig sagde han: »Naa er du der, din Satan?« Til en anden tidligere Elev, H. H. udtalte han ved Kaffen og Cog-naken: »Skaal, min Dreng; du er den eneste af din Familie, jeg bry'er mig no'et om«.

VI.

Jeg har i de forrige Kapitler paa Grundlag af Elevers Udtalelser, suppleret med egne Minder, givet et Rids af Ernst Borek. Selv om jeg har trukket en Streg op og gjort et Omrids skarpere, er det fremkomne Billede i Hovedsagen tegnet af Eleverne.

Billedet af en typisk Underofficer, med denne Classes Dyder og Lyder, for sin Tid en flink og habil Politimand, for sin Tid en Gymnastiklærer, der stod paa Højde med, maaske over de fleste andre Lærere i Faget.

Boreks Minde vilde ikke leve saa kraftigt hos alle, der har kendt ham, og han vilde ikke i levende Live have gjort saa stærkt et Indtryk paa Fremmede, der traf sammen med ham, hvis han kun havde været Underofficeren, Overbetjenten, Gymnastiklæreren.

Han var foruden dette et Stykke af en Personlighed, i hvert Fald en Original, og denne Side af hans Væsen fremtraadte, paa Grund af hans halvtyske Oprindelse og Sprog, i en saa pudsig Skikkelse, at han maatte vække Opmærksomhed.

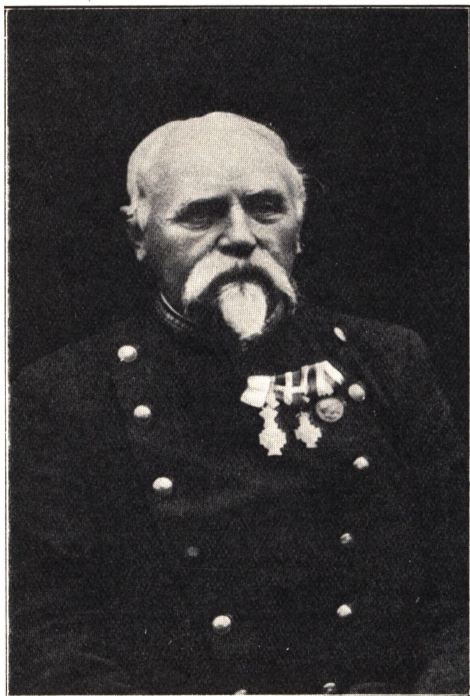
Jeg har tidligere gjort opmærksom paa det Forhold, at Borek ved sit Sprog, sin Jargon, sit hele Væsen virkede med uimodstaaelig komisk Kraft, og at Folk af den Grund kom til at se ham særligt fra den latterlige Side til Skade for en sand Vurdering.

Dette, som gjaldt, medens han levede, gælder endnu efter hans Død. Hans Minde er omgivet af et komisk Skær, der blænder Øjnene, saa at de har svært ved at se mere.

Derved bliver Mindet om Manden delvis forvrænget. Men paa den anden Side maa det saa ogsaa stærkt betones,

at dette komiske Element var det stærkeste i hans Fremtræden, og det som har bevaret Mindet om ham saa længe og vil bevare det friskt for alle, som har kendt ham personligt.

Sigurd Müller, som saa, at der hos Borek var rigt Stof til en levende Model, tænkte paa at byde Schandorph til Kolding for at tage ham i Øjesyn til Brug ved sin litterære

1899.

Produktion. Resultatet vilde være blevet en Karikatur og kun en Karikatur. Borek var let at karikere. Han havde i sig mange Procent af Lieutenant v. Buddinge, foruden et Stenk af Falstaff, men han havde adskilligt mere, som vel ikke vilde være kommet med i en litterær Skildring som den paa-tænkte.

Dette andet kommer derimod frem i hans tidligere Elevers trofaste Følelser over for deres afdøde Lærere. Disse Følelser gennemtrænger næsten alle Skildringer, ikke blot de flinke »Gimnstikere«, men ogsaa »Ronkedorerne«. Saa længe Borek levede — i hvert Fald med Undtagelse af de sidste Aar — var de fleste Elevers Følelser over for ham en ejendommelig Blanding af Respekt og uærbødig Munterhed. Efter hans Død er hertil kommet Mindet om en god og brav Mand, der holdt af sine Elever og som, naar Lejlighed gaves, viste dette i Gerning. »Borek bandede, det kan ikke nægtes, og han pralede, og han drak, og saa var han endda det herligste Menneske paa Jorden . . . . . Enhver, der

lærte Borek nærmere at kende, *maatte* holde af ham. Hans Minde værnes sikkert af hans Elever, for hvem det er umuligt at drøfte Skoletiden uden at komme ind paa Emnet »Ernst Borek« . . . Erindringen om hans originale Væsen har senere hen i Livet beredt os mange glade Timer. Borek hørte til de Mennesker, som de, der har kendt dem, uvægerligt kommer til at tale om, naar de træffer hinanden efter Aars Forløb; det er ikke det værste man kan sige om en Mand«.

BIDRAGYDERE.

De fyldigste Bidrag skyldes følgende forhenværende Elever:

Læge BRANDORFF og Direktør RÆDER, Kolding;
Proprietær BRØDSGAARD, Jordrup;
Proprietær SCHULTZ PETERSEN, Tyrstrupgaard;
Postmester RÆDER, Sønderborg;
Amtslæge LAUSTEN THOMSEN, Tønder;
Højesteretssagfører FICH, Kontorchef HOLST, Skuespiller ROOSE,
København;
Ingeniør BOCK, Argentina.

Det eneste ikke-koldingensiske Bidrag,
„En glad Studentersanger“, Side 45, belyser fortræffeligt
Fremmedes let vakte Interesse for
Fænomenet Bock.

Elevtegningerne Side 32 og 33 er af
nuværende Provst i Rødding, JOHANNES VIBE-PETERSEN, og
den afdøde Kunstner EYGIL REJNGAARD-PETERSEN.

En lille Vise

i Anledning af

Overbetjent, Dbmd. Borck's

Jubilæum

Torsdag den 1. Marts 1900

Mel.: Jeg vil sjerne om en Helt.

Jeg vil syge om en Mand
Godt bekendt i By og Land,
Altid fremme, altid kæk,
Alle Tyveknægtes Skræk.

I den gode gamle Stad
Rendsborg hans Forældre sad,
Derhen kom en Dag en Stork
Med den lille *Ernst Borck*.

Alt som 16-aarig Knøs
Han fra Hjemmet rev sig løs,
Tjente tro sit Fædreland —
Dengang var han Spillemand.

Han har blæst en pæn Trompet;
Men der er det sære ve'et,
Straks han kunde »Avancér«,
Lærte aldrig »Retirér«.

Senere i 64
Tysken slog om Dybbøl Kreds,
Sendte *Borck* en fyldt Granat,
Men han døde ikke a'et.

Ligervis som Tordenskjold
Svømmed ud af Fjendevold,
Borck med samt sit Kompagni
Gik i Vandet — og var fri.

Tyve Aar han havde tjent,
Blev saa Politibetjent,
Først paa Fyn og siden her,
Hvor vi alle fik ham kjær.

Mangen lille Gadedreng
Sendte pænt han hjem i Seng,
Og blev der gjort no'et forkert,
Straks fik *Borck* det nivellert.

Selv den værste Tyveknægt
Snart for ham fik stor Respekt,
Sagerne han frygted ej,
Men sa' blot: »La bare mig«!

At ej alle blev sat fast,
Bør ej lægges *Borck* til Last.
Slap en Tyveknægt af Vejen,
Saa var Skylden Knægtens egen.

Har nu end de svundne Aar
Graanet Jubilarens Haar,
Som en gammel Militær
Stedse højt han Ho'det bær.

Gid endnu vi længe maa
Under *Ernstes* Opsyn staa.
Er fredsommeligt vort Sind,
Putter han os aldrig ind.

l—s.

**TRYKNINGEN AFSLUTTET
DEN 11. NOVEMBER
V. SCHÆFFER - KOLDING**

Tidligere udkom:

Georg Bruun:

**KOLDING HØJERE ALMENSKOLES
MAJFEST**

Det er en dejlig Bog, som alle maa eje, ikke blot Skolens tidligere Elever og deres Forældre, men alle, der ønsker den Foryngelse af Sindet, som Bogen betyder . . . . Der kommer et Antal i Boghandelen, og de bør rives bort. Hvem af os ønsker ikke et Smil af Sol og Foraar, et Pust af den Ungdom, som er vandret os forbi, men som stadig naader gennem Bogen.

Kr. 4,00.   »Kolding Folkeblad«.

JENS PETER WISSING

En Koldingborger.

Det er en god by- og kulturhistorisk interessant lille Bog, Rektor Bruun har skrevet om Jens Peter Wissing, sin Tids rigeste og særeste Koldingborger . . . Manden, der en Tid lang med rund Haand betænkte Kolding By med sine efter Datidens Forhold betydelige Midler, blev kongelig Agent, men alligevel i sit Livs sidste Halvdel blev spottet, forulempet og forfulgt, formedelst sin Egenart.

Kr. 5,75.   »Kolding Avis«.

**VEJLE AMTS HØJERE REALSKOLE
I KOLDING**

1856—1880

. . . Ogsaa af Lærerne, særlig af Professor Lassen og Overlærer Knud Hoyer, er der fortræffelige Skildringer. Og gennem Træk af Hverdag, Baller, Komedier og Skovture faar man et rigt Billede af Livet paa Skolen til dens Ophør.

Kr. 2,50.   »Berlingske Tidende«.